

Klima- og miljødepartementet

I embetsoppdraget gis en oversikt over de oppgavene på miljøområdet som skal prioriteres av fylkesmannsembetene det aktuelle året. Oppgavene skal samsvare med de tildelinger som Fylkesmannen får fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) over kapittel 0525 og fra Klima- og miljødepartementet (KLD) og Miljødirektoratet over kapittel 1400, 1410, 1420 og 1425.

De nasjonale miljømålene framgår av Prop 1 S (2013-2014) for KLD. Fylkesmannen har et delansvar for å følge opp de nasjonale miljømålene slik de er nedfelt i Prop. 1 S (2013 – 2014) for KLD, samt Stortingets innstilling og vedtak og den nye regjeringsplattformen.

Embetsoppdraget for Fylkesmannen på miljøområdet må ses i sammenheng med Prop 1 S (2013-2014) fra Fornyings- og Administrasjonsdepartementet/KMD, og tildelingsbrevet fra KMD.

Embetsoppdraget for 2014 på miljøområdet er endret både når det gjelder form og struktur. Hovedformålet med denne endringen har vært å forenkle embetsoppdraget, samt å få fram hovedprioriteringene for 2014 på en bedre måte. Dette er også i tråd med pålegg fra (daværende) FAD om mindre detaljerte embetsoppdrag.

Embetsoppdraget på miljøområdet består nå av to dokumenter:

Del I - Embetsoppdrag på miljøområdet – Oppgaver spesielt for 2014 omtaler de prioriteringer, resultatkrav, føringer og oppdrag som embetene skal gjennomføre i 2014. Det understrekes at de områder som er omtalt i dette dokumentet ikke er uttømmende for hva Fylkesmannen skal arbeide med på miljøområdet.

Del II - Embetsoppdrag på miljøområdet – Faste, løpende oppgaver som gir en oversikt over Fylkesmannens rolle, myndighet og ansvarsområder på miljøområdet som strekker seg over flere år, dvs. «basisoppgavene» på miljøområdet, som også skal utføres med god kvalitet.

Til sammen utgjør disse to dokumentene en samlet oversikt over alle oppgaver Fylkesmannen skal gjennomføre på miljøområdet. Prioriteringer for budsjettåret kan også omfatte oppgaver innenfor det som defineres som faste, løpende oppgaver.

Generelt om rapportering

Embetsoppdraget er utgangspunktet for Fylkesmannens rapportering til Miljødirektoratet.

Fylkesmannen skal rapportere til Miljødirektoratet i tillegg til de ordinære rapporteringskravene fra KMD. Disse rapporteringskravene er omtalt i *Del II - Embetsoppdrag på miljøområdet – Faste, løpende oppgaver*.

Prioriteringer for budsjettåret

Klima

Klima er et av de viktigste områdene miljøforvaltningen jobber med, men Fylkesmannens rolle er mindre etablert enn på mange andre områder. Gjennom klimanettverket har Fylkesmennene gitt tilbakemelding på at klimaarbeid er viktig og at de sammen med Miljødirektoratet vil videreutvikle rollen. Oppfølging av kommunenes rullering av klima- og energiplaner og klimahensyn i areal- og transportplanlegging fremheves i oppdraget for 2014.

Miljødirektoratet er fra 1. januar 2014 den fagetaten som støtter KLD i arbeidet med klimatilpasning. og har fått ansvaret for å ha oversikt over regelverk og rammebetingelser for kommunenes håndtering av overvann, samt ha sekretariatsansvar for lovutvalget for overvann., Miljødirektoratet skal også bistå KLD i utvikling av nye statlige planretningslinjer for klimatilpasning. For mer informasjon se føringer under resultatområde 11, Stabilt klima.

Vannforvaltning

En rekke fagområder i embetsoppdraget er berørt av arbeidet med vannforskriften og helhetlig vannforvaltning. Alt vannmiljørelevant arbeid i embetet skal gjennomføres og integreres som en del av den helhetlige vannforvaltningen jmfør vannforskriften.

Fylkesmannen skal sikre et best mulig samlet beslutningsgrunnlag om miljøtilstand, ha en sentral rolle som miljøfaglig rådgiver overfor alle berørte aktører, og samtidig ivareta sin rolle som sektormyndighet etter eget regelverk. Disse oppgavene er komplekse og omfattende. Per dags dato har kun 7 % av vannforekomstene høy pålitelighetsgrad for tilstandsdata. Uten en høy prioritering av dette arbeidet risikerer vi at andre sektormyndigheter ikke får gjort sin jobb, vannforvaltningen blir ikke kunnskapsbasert og heller ikke samordnet.

Ivareta miljøhensyn i planprosesser etter plan- og bygningsloven og andre større utbyggingssaker.

Fylkesmannen har en viktig oppgave i å ivareta hensynet til miljøinteresser i plansaker på en ryddig og helhetlig måte og å sikre at utbygging av fornybar energi skjer med minst mulig skade på natur. Fylkesmannen skal prioritere ivaretagelse av nasjonale og vesentlig regionale interesser på miljøområdet i arealplanleggingen, særlig i større utbyggingssaker. Fylkesmannen skal prioritere deltakelse i tidlig planfase, jf nytt innsigelsesrundskriv, og sørge for å avveie ulike miljøhensyn og andre samfunns hensyn i sine innspill. Det skal i 2014 være særlig fokus på nivellering av praksis mellom de ulike fylkene for bruk av innsigelser. Dette forutsetter en tettere dialog mellom Miljødirektoratet og Fylkesmannen. Miljødirektoratet vil orientere nærmere om dette på vårens miljøfagkonferanse.

Kunnskapsgrunnlaget

Det er svært viktig å ha et best mulig kunnskapsgrunnlag for å sikre naturmangfoldet gjennom utvikling og kvalitetssikring av Naturbase. Vi ser et behov for at oppdatering og vedlikehold av data i databasen prioriteres i embetene i 2014.

Tilsyn

Fylkesmennene skal følge opp tilsynsstrategien for forurensningstilsynet ved å gjennomføre risikobasert tilsyn. De neste årene legges det særlig vekt på å videreføre innsatsen for å få til rask og streng oppfølging av alvorlige brudd, at vi skal dobbeltsjekke og etterprøve opplysninger, at vi skal gjennomføre flere uanmeldte tilsyn, at vi skal følge opp tips, og formidle forventninger og

tilsynsresultater til næringslivet.

Skipsverft

På sedimentområdet er det to hovedoppgaver for fylkesmannen, arbeid med opprydding i forurenset grunn og sjøbunn ved skipsverft og bistand til Miljødirektoratet i arbeidet med de 17 prioriterte områdene med forurenset sjøbunn. Begge oppgavene har utgangspunkt i St.meld nr. 14 (2006-2007) "Sammen for et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere framtid". Fylkesmannen skal bistå Miljødirektoratet på begge oppgavene, men for 2014 er det skipsverft som er høyest prioritert. I følge Miljødirektoratets fremdriftsplan for arbeidet skulle Fylkesmannen pålegge de aktuelle verftene å utarbeide tiltaksplaner for opprydding i forurensning på land i løpet av 2010. Arbeidet er av ulike grunner forsinket, og det er fortsatt mange verft som ikke har utarbeidet tiltaksplan. For å innfri regjeringens mål om å kartlegge behovet for tiltak ved verftene, er det nødvendig at FM nå prioriterer dette arbeidet og sørger for fremdrift. I denne sammenhengen er det også viktig å følge opp utslipp fra aktive skipsverft i dag, herunder prioritere fylkesmannsaksjonen for skipsverft som er planlagt i 2014.

Opprydding i forurenset grunn og sjøbunn ved skipsverftene vil kunne inngå som mulige tiltak i de regionale vannforvaltningsplanene under vannforskriften. Disse planene skal vedtas i løpet av 2014.

Skogvern

Bevilgningen for 2014 har økt betydelig og midlene skal gi grunnlag for opprettelse av en rekke nye verneområder i løpet av 2014. Dette innebærer en meget stram tidsplan for å utarbeide verneforslag, gjennomføre høring og gi tilråding til direktoratet innen 1. august. Arbeidet omfatter både frivillig vern og vern på offentlig eid grunn (Statskog og OVF). For å komme i mål, må det skje en stor arbeidsinnsats tidlig på året.

Fylkesmannen skal for øvrig ha generelt fokus på oppdrag spesielt for 2014, med særlig vekt på de fagområdene der det tildeles styrkingsmidler som er spesielt knyttet til oppgavene.

Del I Oppgaver spesielt for 2014

Resultatområde 01 – 06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning

Resultatområdene 01 til 06 er slått sammen fordi Fylkesmannens oppgaver og oppdrag på disse områdene i stor grad er tverrgående.

Finansiering

- Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 0525
- Mulig tilleggsfinansiering (styrking) over kap.1410, 1420 og 1425

Marint vern

Resultatkrav

Dersom det kommer oppdrag om arbeid med områder i marin verneplan i 2014, skal Fylkesmannen bidra til å opprette marine verneområder etter naturmangfoldloven § 39.

Helhetlig vannforvaltning

Resultatkrav

Fylkesmannen skal sørge for at miljøtiltak som FM har ansvar for å gjennomføre eller pålegge i pilotvannområdene blir iverksatt i perioden 2014 – 2015.

Føringer

Fylkesmannen skal

- innarbeide gode rutiner for jevnlig oppdatering av Vann-Nett med ny kunnskap når dette foreligger som resultat av egen overvåking/ kartlegging, saksbehandling eller etter innspill fra andre sektormyndigheter.
- sikre samordning internt hos Fylkesmannen mellom fagområder som har betydning for vannmiljø når det gjelder innspill til regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.1	Alle	Bidra i arbeidet med fastsettelse av miljømål og unntak i utarbeidelsen av regionale vannforvaltningsplaner	30.06.2014
01-06.2	Alle	Bistå vannregionmyndigheten i å foreta en samlet vurdering av om foreslåtte tiltak vil gjøre det mulig å nå miljømålene innen 2021 eller om det er nødvendig å gi utsatt frist.	30.06.2014
01-06.3	Alle	Bistå andre sektorer med miljøfaglig rådgivning knyttet til utarbeidelse av tiltaksprogrammene	30.06.2014
01-06.4	Alle	Gi innspill til miljøforbedrende tiltak til vannregionmyndigheten innenfor eget sektoransvar	01.03.2014
01-06.5	Alle	Gi eget høringsinnspill til regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram som sektormyndighet	31.12.2014
01-06.6	Alle	Melde inn eventuelle behov for nye virkemidler eller behov for styrking av eksisterende virkemidler/regelverk innen miljøforvaltningens ansvarsområde som er nødvendige for å nå målene i vannforvaltningsplanene	25.03.2014
01-06.7	Alle	Delta på fagmøte innenfor ansvarsområdet naturforvaltningsvilkår i vassdragskonsesjoner, der temaene nye føringer, formidling og bruk av ny kunnskap og erfaringsutveksling vektlegges.	01.06.14
01-06.8	OS, TE, HE, ST,	Bistå vannregionmyndighetene i samarbeidet med naboland om grensekryssende vannområder.	01.07.2014

	NT,NO, TR, FI		
01-06.9	SF	Ha ansvaret for drift og vedlikehold av vannportalen. Dette ansvaret vil bli flyttet over til Miljødirektoratet innen utgangen av 2014. Eventuell bistand i overføringen vil eventuelt bli behandlet i et eget prosjekt.	01.12.2014
01-06.10	NO	Forvaltningsplanen for vannregion Nordland omfatter også Jan Mayen. Staten er myndighet. Fylkesmannen i Nordland har ansvar for å følge opp arbeidet knyttet til vannforskriften på Jan Mayen, og i samarbeid med Vannregionmyndigheten sikre at dette inngår tilfredsstillende i arbeidet med helhetlig vannforvaltning.	31.12.2014
01-06.11	VA	Fylkesmannen er sekretariat for krypsivprosjektet på Sørlandet. Det skal lages en statusrapport for årene (2011-2013) av prosjektet. I rapporten skal organisering av prosjektet samt resultat av tiltak, FoU og overvåking evalueres.	28.02.2014
01-06.12	HE	Fylkesmannen er prosjektleder for den norske delen av det norsk/svenske InterReg-prosjektet "Vänernlaksens frie vandring"	31.12.2014
01-06.13	OA, ST, SF	Delta i redaksjonsgruppen for Vannmiljøsystemet	31.12.2014
01-06.14	OP, OS, VA	Delta i styringsgruppe for Vann-Nett	31.12.2014
01-06.15	OS, HO	Delta/bidra inn i overvåkingsprosjektet under vannforskriften og delta i programkomite for arbeidsseminar med sikte på å utvikle en strategi innen vassdragsforvaltningen for miljøforvaltningen.	31.12.2014
01-06.16	OS	Delta i miljøtiltaksprosjektet under vannforskriften	31.12.2014

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Resultatkrav

- I løpet av 2014 skal pliktig organisering av vassdrag med anadrome laksefisk være gjennomført. Fylkesmannen skal bistå i arbeidet med innføring av ordningen, i første rekke gjennom tilretteleggelse og deltakelse på regionale møter i regi av Miljødirektoratet.
- Fylkesmannen skal bidra til bekjempelse av G. salaris i henhold til handlingsplanen og til reetablering og bevaring av berørte bestander.

Føringer

Fylkesmannen skal

- Ha beredskap i forbindelse med midtsesongevaluering av laksefiske og evt. reguleringstiltak i sesongen. Aktuelle fylker skal implementere nye retningslinjer for utsetting av anadrom fisk i sin saksbehandling

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.17	OP	forberede EIFAAC sitt møte på Lillehammer i juni 2015, og bidra i forberedelsene til symposium om fritidsfiske.	31.12.2014
01-06.18	SF	videreutvikle Lakseregisteret og stå for vedlikehold, drift og brukerstøtte.	31.12.2014
01-06.19	FI	bidra som sakkyndig i relevante prosesser for å videreutvikle et bærekraftig forvaltnings- og reguleringsregime i Tana og Neiden etter nærmere avtale med KLD/Miljødirektoratet. Bidra i arbeidet med sikte på utfasing av krokarn i Finnmark .	31.12.2014
01-06.20	BU, VE	opprette og lede (BU) og delta (VE) i koordineringsgruppe for <i>G. salaris</i> -relaterte problemstillinger i Drammensregionen sammen med Miljødirektoratet og Mattilsynet. Bistå Veterinærinstituttet ved bevaringsarbeid av anadrome fiskebestander.	31.12.2014
01-06.21	HE	bidra i arbeidet med <i>G. salaris</i> -relaterte problemstillinger ved en eventuell påvisning i fylket.	31.12.2014
01-06.22	SF	bistå i fiskeforsterkingsprosjektet i Lærdalselvi.	31.12.2014
01-06.23	MR	følge opp oppgaver relatert til <i>G. salaris</i> i Raumaregionen og i Drivaregionen, herunder 2 gangs behandling av Rauma, bevarings- og reetableringsarbeid tilknyttet behandlingen, samarbeidsråd og fiskesperrer i Drivaregionen, og bistå Miljødirektoratet generelt. Ansvar for driften av Herje-anlegget, herunder forelegge planer og produksjon, ytterligere opprustning av anlegget sammen med VI, samarbeide med Haukvikanlegget og bidra til gode synergier mellom Herjeanlegget og Hamreanlegget. Bistå Miljødirektoratet i å sikre forsvarlig bemanning på Hamreanlegget.	31.12.2014
01-06.24	ST	bidra sammen med Fylkesmannen i Møre og Romsdal i arbeidet med <i>Gyrodactylus</i> -bekjempelse i Driva. Delta i samarbeidsrådet i Drivaregionen i forbindelse med <i>G. salaris</i> . Bidra i arbeidet med å hindre spredning av mort.	31.12.2014
01-06.25	NT	lede koordineringsgruppe for <i>G. salaris</i> -relaterte problemstillinger i Steinkjervassdragene. Koordineringsgruppa skal være i funksjon til vassdragene friskmeldes. Bistå i arbeidet med gjenoppbygging og reetablering av laksestammene	31.12.2014

		sammen med Veterinærinstituttet. Bidra i bekjempelsen av <i>G. salaris</i> i Raumaregionen. Arrangere fiskeforvaltersamling i samråd med Miljødirektoratet.	31.05.2014
01-06.26	NO	lede koordineringsgruppe for <i>G. salaris</i> -relaterte problemstillinger i Vefsnregionen. Koordineringsgruppa skal være i funksjon til vassdragene friskmeldes. Bistå i arbeidet med gjenoppbygging og reetablering av fiskestammene sammen med Veterinærinstituttet. Bidra i bekjempelsen av <i>G. salaris</i> i Raumaregionen	31.12.2014
01-06.27	TR	etablere og lede koordineringsgruppe for <i>G. salaris</i> -relaterte problemstillinger i Skibotnregionen. Bidra i bekjempelsen av <i>G. salaris</i> i Raumaregionen. Bistå i bevaringsarbeidet i Skibotnregionen.	31.12.2014
01-06.28	OS	skal være sekretariat for fagrådet for Skagerakkysten	31.12.2014
01-06.29	HO	prioritere prosjektet «redningsaksjonen for Vosso-laksen» Utarbeide en helhetlig plan for tiltak mot ørekyte på Hardangervidda.	31.12.2014
01-06.30	VA, AA	«Krafttak for laks i sør»: Vi vil i samarbeid med fylkesmennene avklare mulighetene for å sette i gang et prosjekt i 2014.	01.06.2014
01-06.31	ØF,OA, HE,OP, BU,VE, TE,AA, VA,RO, HO, SF	melde inn begrunnet behov for midler til lokale kalkingsprosjekter for 2014	10.01.2014
01-06.32	SF, HO, RO,VA, AA	rapportere kalkforbruk samt bruk av og begrunnet behov for midler til kalkingsprosjekter i laksevassdrag per 31.7 og 31.12	15.08.2014 og 10.01.2015
01-06.33	TE	gjennomføre tiltak og foreta nødvendige avklaringer for at fiskesperre i Telemarkskanalen skal fungere som forutsatt.	Etter nærmere avtale

Akvakultur

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
-------------	--------	---	-------

01-06.34	TE, AA, VA, RO, HO, SF, MR, ST, NT, NO, TR, FI	sørge for at alle akvakulturanlegg blir plassert i risikoklasse og vurdere endring av risikoklasse for eksisterende anlegg ihht "Retningslinje for fastsettelse av risikoklasse for akvakulturanlegg etter forurensningsloven" som ligger på FM-nett	31.12.2014
01-06.35	AA, VA, RO, HO, SF, MR, ST, NT, NO, TR, FI	lage en oversikt over antall tillatelser hvor fylkesmannen har stilt vilkår om C-undersøkelser – og hvor mange pålegg om C-undersøkelser som er gitt etter forurensningsloven § 51 – de siste tre årene (2011-2013). Fylkesmannen skal i tillegg lage en sammenfatning av resultatene av gjennomførte C-undersøkelser, herunder sammenstille resultatene av kobberanalyser i C-undersøkelsene og sende kopi av alle undersøkelsene.	01.05.2014
01-06.36	TE, AA, VA, RO, HO, SF, MR, ST, NT, NO, TR, FI	sørge for at alle utslippstillatelser til akvakulturanlegg (både matfisk og settefisk) legges inn i Forurensning	31.12.2014
01-06.37	Alle unntatt OP og HE	bistå Fiskeridirektoratet (og Miljødirektoratet) med eventuell utarbeidelse av beredskapsplaner for uttak/oppfisking av rømt oppdrettslaks.	31.12.2014
01-06.38	Alle	sende rapport om hvor mange av frarådingene vedrørende endringer eller tillatelser i akvakultursaker som blir tatt til følge av fylkeskommunen	31.12.2014

Avløp

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.39	Alle	følge opp kommunene og sikre at KOSTRA-rapporteringen for alle avløpsanlegg som omfattes av kapittel 13 og 14 er koblet til korrekt tettbebyggelse, rensemetode og størrelse. Det er viktig at KOSTRA-rapporteringen er korrekt da den har betydning for plassering av myndighet for anleggene.	31.12.2014
01-06.40	Noen utvalgte	gjennomføre tilsynsaksjon i utvalgte fylker for avløpsanlegg i forurensningsforskriften kapittel 14 i etter nærmere veiledning fra Miljødirektoratet.	31.12.2014 Jf. aksjonsnotat
01-06.41	VA, RO,	sørge for å følge opp de kommuner som har krav	31.12.2014

	HO, SF, MR, ST, NT, NO, TR, FI	til primærrensing innen 31.12.2015 for å sikre at de kommer i mål innen fristen 31.12.2015, eventuelt har en akseptabel framdrift fram til ferdigstilling.	
--	---	--	--

Viltforvaltning

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.42	ST	revidere forvaltningsplan for moskus	01.05.2014
01-06.43	Alle	gi innspill på revisjonsforslag på nye forskrifter	Etter nærmere avtale

Rovviltforvaltning

Resultatkrav

Fylkesmannen skal

- følge opp ny forskrift om driftsomstilling grunnet rovvilt som fastsettes i 2014
- følge opp ny forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt som planlegges ferdigstilt før beitesesongen 2014.

Forvaltning av villrein

Resultatkrav

De aktuelle fylkesmenn skal delta i styringsgrupper/arbeidsgrupper under utviklingen av regionale planer for de ti nasjonale villreinområdene. Avgi høringsuttalelser til framlagte planforslag, og vurdere om det er nødvendig å fremme vesentlige innvendinger til vedtatte planer ut fra nasjonale interesser.

Føring

Fylkesmannen skal følge med på kommunenes implementering av den regionale planens retningslinjer i kommunale arealplaner, herunder vurdere om det er nødvendig å fremme innsigelser ut fra nasjonale interesser.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.75	BU, HO, SF, MR, OP, HE, ST	delta aktivt i gjenstående del av planprosessene for Nordfjella, Ottadalen og Dovrefjell	(settes av Fylkeskommunene)
01-06.76	BU, TE,	delta i oppfølging av vedtatte planer og	(settes av

	AA, VA, RO, HO, HE, OP, ST	arbeid med rullerende handlingsprogram for Setesdal (Heiplanen), Hardangervidda, Rondane – Sølnekletten og Forollhogna	Fylkeskommunene)
01-06.77	OP, ST	i samarbeid med Miljødirektoratet og Forsvarsbygg, bidra til overvåking av og innhenting av kunnskap om trafikk og ferdselsutvikling på Snøheimvegen og i Hjerkin/Snøhettaområdet i forhold til villreinens arealbruk.	31.12.2014

Skogvern

Resultatkrav

Fylkesmannen skal følge opp pågående og iverksette nye skogvernprosesser i samråd med Miljødirektoratet.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.44	NT, ST, MR, SF, HO, RO, HE, OP, BU, OA, ØS, VE, TE, AA	melde oppstart av vern på frivillig vern områder (inkl. områder i Osloområdet) der det er inngått avtaler med berørte grunneiere, sende verneplaner på lokal og sentral høring og oversende tilråding til Miljødirektoratet. Aktuelle områder for 2014 avklares med hvert enkelt fylke.	01.08.2014
01-06.45	OP, BU, RO, SF, VA	melde oppstart av vern på OVF-eiendommer, sende verneplaner på lokal og sentral høring og oversende tilråding til Miljødirektoratet.	01.08.2014
01-06.46	ØF, HE, BU, TE	gjennomføre høring og oversende tilråding på vern av skog på Statskog SF sin grunn (tidl. Borregaard-arealer)	01.08.2014
01-06.47	HE, HO, RO, NT	bidra i arbeidet med kartlegging av prioriterte skogtyper. Dette omfatter følgende skogtyper fordelt på fylker: Kalkskog (NT), bekkekløfter (HE) og kystfuruskog (HO, RO).	01.08.2014

Forvaltning av verneområder og opprettelse av nye verneområder

Resultatkrav

Fylkesmannen skal

- utarbeide forvaltnings- og skjøtselsplaner med bevaringsmål for verneområder hvor det er kritisk å få på plass planer, herunder Ramsar-områder, innenfor rammen av tildelte midler i 2014. I samarbeid med Miljødirektoratet, bidra med opplæring av nasjonalpark-/verneområdestyrer som er konstituert.
- bidra til at forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre større verneområder fungerer godt/i tråd med formålet for ordningen.
- veilede og bidra til at nasjonalpark-/verneområdestyrene implementerer besøksforvaltning og verdiskaping i sine forvaltningsplaner.

Føringer

Fylkesmannen skal

- bruke maler for fastsetting av bevaringsmål for naturtyper, og gode eksempler i allerede vedtatte forvaltningsplaner i arbeidet med forvaltningsplaner.
- sørge for at kunnskapsgrunnlaget for forvaltning av verneområder er tilstrekkelig ved å overføre erfaringsbasert og vitenskapelig dokumentert kompetanse om verneområdene til verneområdeforvalterne og verneområdestyrene.
- Miljødirektoratet har forventninger til at verneområdestyrene skal lage en langsiktig plan for tilrettelegging for verdiskaping som ikke går på bekostning av vernet, og hvor lokalsamfunnet er involvert.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.48	Alle aktuelle	samle inn rapporteringsskjemaer fra kommuner som har delegert forvaltningsmyndighet og sende disse til Miljødirektoratet	01.04.2014
01-06.49	Alle	etablere 5 nye bevaringsmål (for ett eller flere verneområder) med fastsatt overvåkningsmetodikk og gjennomføre første overvåkingsomdrev i samarbeid med lokalt SNO. Oppdraget vil bli utdypet i eget brev.	01.09.2014
01-06.50	Alle	bistå i arbeidet med å levere et norsk bidrag til Emerald Network (Bern-konvensjonen): Kvalitetssikre et forslag med aktuelle Emerald-områder i eget fylke, som blir oversendt til FM fra Miljødirektoratet våren 2014.	01.09.2014
01-06.51	Alle	oversende oversikt over hvilke verneområder som har forvaltnings-/skjøtselsplaner, samt prioritering og fremdriftsplan for områdene som mangler.	Etter nærmere avtale (frist i løpet av 1. kvartal må påregnes).
01-06.52	Utvalgte FM	bistå Miljødirektoratet når det gjelder å teste og implementere Miljøvedtaksregisteret før registeret blir endelig etablert.	Etter nærmere avtale
01-06.53	Alle	etterregistrere eldre vedtak i Miljøvedtaksregisteret.	Etter nærmere avtale
01-06.54	Alle	Administrere brukere til	Etter nærmere

		Miljøvedtaksregisteret i kommunene.	avtale
01-06.55	VA	bistå aktivt i prosessen med å realisere restaurering av Slevdalsvann NR, bl.a. når det gjelder evt. anbud og oppfølging på stedet.	Etter nærmere avtale
01-06.56	OS	arbeide med videre planlegging av restaurering av Gjølssjøen, etter nærmere avtale med Miljødirektoratet.	Etter nærmere avtale
01-06.57	NT	arbeide knyttet til restaurering av Rinnleiret NR.	Etter nærmere avtale
01-06.58	NT	sende verneforslag for Ørin/Kausmofjæra på høring og gi tilråding til Miljødirektoratet.	Frist tilråding 01.07.2014.
01-06.59	BU	Tyrifjorden: Oversende utkast til forvaltningsplan slik at den kan legges frem samtidig med vernevedtak.	Etter nærmere avtale
01-06.60	OA, RO, OP, ST, NT	bidra i den videre oppfølging av arbeidet med utvidelse av Ramsarområder.	Etter nærmere avtale
01-06.61	HO	utarbeide forslag til revisjon av verneområdene på Herdla, samt utarbeide forslag til forvaltningsplan med bevaringsmål i samsvar med revisjonsforslaget.	01.10.2014
01-06.62	HO	Hardangervidda: Koordinere og utarbeide årsmelding	31.05.2014
01-06.63	MR	oversende forvaltningsplan for landskapsvernområdene i verneplan for Smøla for godkjenning i Miljødirektoratet.	01.09.2014
01-06.64	ST	sende tilråding om verneplan for Leinøra (utvidelse) til Miljødirektoratet,	01.06.2014
01-06.65	NT	oversende forslag om endring i ferdselsbestemmelser og ev. andre forskriftsendringer for verneområdene på/ved Tautra.	01.06.2014.
01-06.66	OP	bistå Miljødirektoratet med å arrangere fagsamling vern.	August/september
01-06.67	VA, RO	bidra i videre arbeid med fugl- og ferdselsproblematikk i aktuelle verneområder.	Etter nærmere avtale
01-06.68	HE	følge opp arbeidet med Åkersvika naturreservat i tråd med oppdragsbrev fra Miljøverndepartementet og Miljødirektoratet	I henhold til egen fremdriftsplan.
01-06.69	FI	følge opp verneforslag for myr og våtmark dersom dette blir aktuelt.	Etter nærmere avtale med Miljødirektoratet.
01-06.70	OP	videreføre arbeidet med utarbeidelse av verneplan og utkast til forvaltningsplan for Hjerkinns skytefelt i tråd med Stortingets føringer	31.12.2014
01-06.71	TE	videreføre arbeidet med vurdering av Jomfruland som mulig ny nasjonalpark	31.12.2014
01-06.72	AA	videreføre arbeidet med vurdering av Raet	31.12.2014

		som mulig ny nasjonalpark	
01-06.73	NO	Saltfjellet-Svartisen: Oversende etter høring Fylkesmannens tilråding for revisjonen av verneområdene	31.12.2014
01-06.74	NO	oversende forslag til Lofotodden nasjonalpark for faglig gjennomgang før høring.	31.05.2014

Kulturlandskap

Resultatkrav

Fylkesmannen skal

- sikre et oppdatert kunnskapsgrunnlag for verdifulle kulturlandskap i fylket
- konkrete mål for forvaltningen av fylkets Utvalgte kulturlandskap skal utarbeides.

Føringer

- Fylkesmannen skal bidra til at kunnskapsgrunnlaget for verdifulle kulturlandskap er et godt grunnlag for prioritering av områder der det må gjøres en aktiv innsats for å sikre ivaretagelse av naturmangfoldet.
- I fylkets Utvalgte kulturlandskap skal særlig resultatmål og miljøeffekter av satsingen, profilering og utadrettet kommunikasjon, samt verdiskaping basert på natur- og kulturarven i områdene vektlegges i arbeidet.
- Sekretariatet for direktoratsamarbeidet for Utvalgte kulturlandskap vil gi føringer for hvordan oppgaven med å utarbeide konkrete mål for forvaltningen av fylkets Utvalgte kulturlandskap skal løses.
- Det er viktig med god samordning internt hos Fylkesmannen mellom fagområder som har betydning for kulturlandskap

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdrags-nr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.78	Alle	utarbeide en oversikt over status (hevd/tilstand, grunnlag for drift/hevd osv) i de mest verdifulle kulturlandskapene i fylket. Oppdraget skal gjennomføres etter nærmere mal og dialog med Miljødirektoratet, og forventes i hovedsak løst uten feltarbeid.	01.11.2014
01-06.79	Alle	bistå Miljødirektoratet i arbeidet med gjennomgang og omstrukturering av kulturlandskapsmodulen i naturbase (oppdrag videreført fra 2013)	31.06.2014
01-06.80	Alle	i samarbeid med FMLA, FK og evt. Sametinget, utvikle miljø- og rapporteringsmål for fylkets Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Oppdraget skal gjennomføres etter nærmere mal og dialog med sekretariatet.	31.10.2014

01-06.81	Alle	oppdatere arealavgrensning og områdebeskrivelse i Naturbase for fylkets Utvalgte kulturlandskap (oppdrag videreført fra 2013)	30.04.2014
01-06.82	VA	bidra i planlegging og gjennomføring av nettverkssamlingen for Utvalgte kulturlandskap i jordbruket på Lista	31.08.2014

Forvaltning av trua og sårbare arter, inkludert utvalgte naturtyper (UN) og prioriterte arter (PA)

Resultatkrav

Fylkesmannen skal videreføre driften av de handlingsplanene som var igangsatt i 2013 med de mulighetene som ligger i et redusert totalbudsjett. FM bes om å gjøre egne prioriteringer mellom arter, naturtyper og tiltak med en orientering til Miljødirektoratet før igangsetting. Faggrunnlag for UN og PA som er i produksjon og som FM tidligere har fått midler til skal ferdigstilles.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse - Fylkesmannen skal	Frist
01-06.83	FI, TR, NO, SF, HE, OP, BU, TE	videreføre arbeidet med oppfølging av handlingsplan for slåttemark med hhv. 5 (FI, TR, SF, HE, OP, BU) og 3 (NO, TE) nye slåttemarker i drift	31.12.2014
01-06.84	Alle	som ledd i revisjon av nasjonal handlingsplan for slåttemark: etter nærmere føringer fra Miljødirektoratet utarbeide en statusoversikt og enkel plan for videre arbeid med naturtypen i fylket.	31.08.2014
01-06.85	AA, VA, RO, HO, SF, MR, ST, NT, NO	videreføre arbeidet med oppfølging av handlingsplan for kystlynghei med 2-3 nye områder	31.12.2014
01-06.86	TE, BU, AA, VE, RO, HO, SF, MR, ST, NT	videreføre arbeidet med oppfølging av handlingsplan for høstingsskog med 1-2 nye områder, herunder forekomster av høstingsskog i naturtypelokaliteter som ikke er registrert som høstingsskog	31.12.2014
01-06.87	Alle	bistå Miljødirektoratet i arbeidet med oppdatering av naturbaselokaliteter for høstingsskog og kystlynghei, etter nærmere dialog med Miljødirektoratet	31.12.2014

Fremmede organismer

Resultatkrav

Fylkesmannen skal ta initiativ til tiltak mot fremmede skadelige organismer med utgangspunkt i tre-trinnstilnærmingen i Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter, herunder melde inn behov for tiltak i og utenfor verneområder innenfor gjeldende frister.

Stedfestet informasjon om fremmede arter som er innhentet i regi av Fylkesmannen skal fortløpende gjøres tilgjengelig via Artskart.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
01-06.88	Alle	melde inn behov for midler til prioriterte tiltak mot fremmede organismer for 2015. Videre oppdrag vil bli gitt etter FMs innmelding av behov for midler til tiltak mot fremmede arter.	Frist gis i eget brev.
01-06.89	FM ST, NT, AA, HE og VA	ferdigstille fylkesvis handlingsplan.	01.07.2014
01-06.90	AA, BU, HE, HO, MR, NT, OA, OP, OS, RO, SF, ST VE, TR, NO, VA	utføre prioriterte tiltak mot fremmede arter utenfor verneområder for 2014, med utgangspunkt i tiltak skissert i innmeldte behov for midler.	31.12.2014
01-06.91	Alle aktuelle	utføre innmeldte tiltak mot rynkerose, herunder kartlegging og/eller fjerningstiltak, i tråd med handlingsplan mot rynkerose.	31.12.2014
01-06.92	FI	utføre tiltak mot rynkerose med utgangspunkt i prioriteringen gitt i brev av 21.11.2013 fra Miljødirektoratet. I tillegg utføre prioriterte tiltak mot fremmede arter utenfor verneområder for 2014, med utgangspunkt i tiltak skissert i innmeldte behov for midler, som en videreføring av tiltak som ble tildelt midler i 2013.	31.12.2014
01-06.93	TR	utføre tiltak mot rynkerose basert på prioriteringen gitt i brev av 21.11.2013 fra Miljødirektoratet.	31.12.2014
01-06.94	NO	utføre tiltak mot rynkerose basert på prioriteringen gitt i brev av 21.11.2013 fra Miljødirektoratet.	31.12.2014
01-06.95	TE	ferdigstille fylkesvis handlingsplan.	31.12.2014

Resultatområde 08 Aktivt friluftsliv

Finansiering

- Finansierte over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 0525)

Forvaltning og drift av de statlig sikra friluftsområdene

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
08.01	ØF, OA, BU, VE, TE, AA, VA, RO, HO	etter nærmere avtale kunne bidra ifm oppfølging og gjennomføring av endringer som skal iverksettes etter evalueringen av Skjærgårdstjenesten i 2013	Etter nærmere avtale
08.02	OS, OA, VE, TE, AA, VA, RO	behandle søknader om driftsmidler til Skjærgårdstjenesten og utbetale dette til driftsområdene	15.03.2014
08.03	OS, OA, VE, TE, AA, VA, HO	rapportere til Miljødirektoratet hvordan tildelte midler på kap 1420.78 er fordelt mellom driftsenhetene. Kopier av regnskap for 2013 skal følge rapporten.	01.05.2014

Resultatområde 09 Giftfritt miljø

Finansiering

- Finansierte over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 0525)
- Mulig tilleggfinansiering (styrking) over kap. 1420 (jf. sedimenter)

Sedimenter

Føringer

Fylkesmannen skal

- sørge for at det blir ryddet opp i forurensning på land og i sjø ved de prioriterte skipsverftene der det er behov for dette. Framdriften i dette arbeidet skal være i tråd med de fylkesspesifikke oppdragene under.
- sørge for at påvirkning fra de prioriterte verftene registreres i Vann-Nett.
- innenfor eget myndighetsområde og der det er nødvendig pålegge avbøtende tiltak for å hindre: 1) ny tilførsel av helse- og miljøfarlige stoffer til sjøbunnen, og 2) spredning av forurensa sjøbunn ved skipsverft og i de 17 prioriterte områdene, samt i andre områder, hvor det er igangsatt sedimentoppryddingsprosjekter.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdrags- nr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse - prioriterte skipsverft – Fylkesmannen skal	Frist
09.01	SF,RO, VF, ST	pålegge undersøkelser ved de siste verftslokalitetene, avklare behov for tiltak på land og i sjø ved aktuelle lokaliteter, avklare behov for tiltaksplan i forurenset grunn ved aktuelle lokaliteter	Innen 31.12.2014
09.02	RO, TE, SF	pålegge tiltaksplan for opprydding i forurenset grunn i aktuelle lokaliteter.	Innen 31.12.2014
09.03	FI, HO, MR	pålegge tiltaksplan for forurenset grunn, samt pålegge gjennomføring av opprydding for aktuelle skipsverft med forurenset grunn	Innen 31.12.2014
09.04	AA, NO, ST	pålegge tiltaksgjennomføring for opprydding av forurenset grunn.	Innen 31.12.2014
09.05	BU, ØF	pålegge utarbeidelse av tiltaksplan i forurenset sjøbunn ved aktuelle lokaliteter.	Innen 31.12.2014
09.06	AA, BU, FI, HO, MR, NO, RO, SF, ST, TE, TR, VA, VF. ØF	rapportere elektronisk til Miljødirektoratet på status i arbeidet med prioriterte skipsverft. Rapportering skal skje hvert halvår, og Miljødirektoratet vil i forkant av hver rapportering sende ut rapporteringsmal	Innen 31.12.2014
Oppdrags- nr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse - tiltaksplanområder – Fylkesmannen skal	Frist
09.07	AA	følge opp undersøkelser og tiltak i Kittelsbukta og Pollen, mulig kildesøk for kvikksølv hovedsakelig rundt hotspotene,	Innen 31.12.2014
09.08	BU	sende inn sluttrapport for overvåkning av indre Drammensfjord 2013. Følge opp kildekartleggingsundersøkelse fra 2012. Overvåkning av vann og sediment som del av Ren Drammensfjord 2014. Følge opp fiskeundersøkelse som del av Ren Drammensfjordprosjektet	30. 04.2014 Innen 31.12.2014
09.09	HO	sende inn rapport fra Strømningsundersøkelse i Sørfjorden. FM har en direktoratsfinansiert stilling til å følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i tiltaksplanområdene i Bergen og Sørfjorden. Arbeidsoppgavene er spesifisert i tilsagnsbrev med avtalenummer 14058003	Innen 31.12.2014
09.10	MR	FM har en direktoratsfinansiert stilling til å følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i tiltaksplanområdet i Ålesund og de prioriterte skipsverftene. Arbeidsoppgavene er spesifisert i tilsagnsbrev på Miljødirektoratets avtalenr. 14058001.	Innen 31.12.2014

09.11	NO	sende inn rapport fra sedimentundersøkelse i Ranfjorden og revidere tiltaksplanen for forurenset sjøbunn i Ranfjorden. FM har en direktoratsfinansiert stilling til å følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn og de prioriterte skipsverftene.. Arbeidsoppgavene er spesifisert i tilsagnsbrev på Miljødirektoratets avtalenr. 14058004	Frist for å sende inn rapport fra sedimentundersøkelse 15.03.2014 Frist for å sende inn revidert tiltaksplan: 30.09.2014
09.12	TR	FM har en direktoratsfinansiert stilling til å følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i tiltaksplanområdene i Harstad og Tromsø. Arbeidsoppgavene er spesifisert i tildelingsbrev på Miljødirektoratets avtalenr. 14058006.	Tertialvis
09.13	VA	følge opp opprydningstiltak ved Bredalsholmen.	Innen 31.12.2014
09.14	RO	samordne fremdriften med prioriterte skipsverft i forhold til arbeidet som gjennomføres i prioriterte delområder i Stavanger havneområde. FM skal spesielt prioritere å følge opp verftslokaliteten i Galeivågen når det gjelder tiltak på land og undersøkelser i sjø.	Innen 31.12.2014

Grunnforurensning

Føring

Fylkesmannen skal sikre framdriften i prioriterte grunnforurensningssaker embetet har ansvar for slik at nødvendige tiltak er gjennomført og sakene avsluttet i løpet av 2014. Oversikt over prioriterte saker ble sendt i brev til hvert fylke i september 2010.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdrags- nr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
09.15	BU, VE, ST, MR, OA,FI, TR, RO, TE, AA	følge opp resterende prioriterte grunnforurensningssaker i fylket registrert med påvirkningsgrad 3 i databasen Grunnforurensning slik at disse kan avsluttes.	31.12.2014
09.16	BU, VE, ST, MR, OA, FI, TR, RO, TE, AA	oppdatere informasjon om lokalitetene i databasen.	31.08.2014

09.17	VA, RO, HO, SF, OP, MR, ST, NT, NO, TR, FI, ØS	etter nærmere avtale bistå Miljødirektoratet i oppfølgingen av grunnforurensning med perfluorerte forbindelser ved brannøvingsfeltene til Avinor og andre aktører	Ved behov
-------	---	---	-----------

Avfall og gjenvinning

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
09.18	Alle med tilknytning til kyst	behandle mottatte avfallsplaner for eksisterende havner jf. forurensningsforskriften kap 20 som trådte i kraft 3.10.2013. Anløpshavner bør ha høyeste prioritet.	fortløpende
09.19	Alle med tilknytning til kyst	gjennomgå minst 1/3 av innkomne avfallsplaner for eksisterende havner og avklare om disse er i samsvar med regelverket eller ikke og behov for tilsyn i 2015.	15.11.2014
09.20	Alle	delta i landsdekkende tilsynsaksjonen for deponier og rene massetipper.	Aksjonsuker angis av tilsyn
09.21	Noen utvalgte, etter nærmere avtale	bistå Miljødirektoratet i arbeidet med forbedring av avfallsbehandling i Arkhangelsk og Komi	31.12.2014
09.22	alle	følge opp biloppsamlingsplasser som hadde alvorlige avvik ved kontrollaksjon 2011	15.12.2014
09.23	Noen utvalgte	delta i aksjon innsamling av småelektronikk i 1-2 fylker hvor de fire store dagligvarekjedene får tilsyn fra Fylkesmannen og Miljødirektoratet. Miljødirektoratet kommer tilbake med nærmere informasjon om dette.	31.12.2014
09.24	Alle	sende ut brev til de private mottaksanleggene for farlig avfall, og minne om at de har en plikt til å sende inn forslag til finansiell sikkerhetsstillelse for maksimal mengde lagret farlig avfall. Oppdrag gis under forutsetning om at forskriftsendringene blir vedtatt. Vi informerer om det.	01.10.2014

Resultatområde 11 Stabilt klima

Finansiering

- Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 0525)

Reduksjon av klimagassutslipp

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
11.01	Alle	lage en oversikt over status for alle kommuners klima- og energiplaner, hvilke kommuner som skal revidere sine klima- og energiplaner i nærmeste fremtid og hvordan fylkesmannen følger opp revisjonsprosessene. For et utvalg av kommunene ber vi også om en oversikt over hvilke klimatiltak fra klima- og energiplanene som er gjennomført.	31.12.2014
11.02	Alle	bidra med innspill til Miljødirektoratets arbeid med forbedret veiledning for klima- og energiplanlegging.	Etter nærmere avtale
11.04	Alle	lage en oversikt over pågående og kommende areal- og transportplanprosesser av særlig betydning for klimagassutslipp i fylket. Vi ber om en beskrivelse av hvordan Fylkesmennene er involvert i de ulike prosessene. Vi ber videre om tilbakemelding på om noen av prosessene er særlig viktige ut fra et klimahensyn, og forslag til hvordan Fylkesmennene kan få en styrket rolle i disse prosessene. Eksempler på prosesser: konseptvalgutredninger, regionale samarbeid, delprosjekter i Nasjonal transportplan, m.m.	01.08.2014

Resultatområde 12 Tverrgående virkemidler

Finansiering

Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 0525)

12.1 Miljøhensyn i planlegging

Finansiering

- Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525

Arealpolitikk og samfunnsutvikling

Fylkesmannen skal

- sørge for at nasjonal politikk på miljøområdet uttrykt i blant annet Nasjonale forventninger, vedtatt 24.juni 2011, Meld. St. 21 (2011–2012) Norsk klimapolitikk og Meld. St. 33(2012–2013) Klimatilpasning i Norge, formidles og ivaretas tidlig inn i de regionale planprosesser.
- påse at regionale og kommunale planer bygger opp under et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på en samordnet areal- og transportplanlegging om nødvendig bruke innsigelser og vesentlige innvendinger for å sikre at kommunene og fylkeskommunene ikke vedtar planer i strid med regionale og nasjonale interesser på miljøområdet.
- bidra til at kommuner og sektormyndigheter ivaretar viktige miljøverdier, gjennom rollen som miljøfaglig rådgiver til andre sektorer.
- sikre at kommuner og regionale sektormyndigheter legger miljødata til grunn for sin arealforvaltning etter naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven, sektorlover og andre virkemidler slik som økonomiske tilskuddsordninger.
- påse at miljømessige konsekvenser er godt nok belyst i plan- og utbyggingssaker ved å stille konkrete krav til kunnskap og utredning av konsekvenser i plan- og utredningsprogram
- påse at fortetting skjer med kvalitet, i forhold til grønnstruktur, naturmangfold, uterom, landskap, helsevirkninger mv.

Klima-, forurensning og lokalisering av utbygging i areal- og transportplanleggingen

Se også resultatområde 10 Rein luft og 11 Stabilt klima

Fylkesmannen skal

- følge opp RPR for samordnet areal- og transportplanlegging utfra miljøutfordringene i de ulike delene av landet. Se nærmere omtale under resultatområde 11 Stabilt klima.
- påse at klimaendringer og tilpasning til disse er et vurderingstema og blir hensyntatt på lik linje med andre temaer som kommunene skal vurdere i sin planlegging etter plan- og bygningsloven
- sørge for at rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre følges opp, delta i revisjon av regionale planer for handel-, service og senterstruktur, og påse at disse blir i tråd med nasjonal lokaliseringspolitik. Fylkesmannen må videre påse at den rikspolitiske bestemmelsen legges til grunn for fylkeskommunenes og kommunenes behandling av enkeltsaker
- bidra til at plan- og bygningsloven brukes aktivt for å redusere belastningen fra forurensning til lokalmiljøet. Særlig fokus skal rettes mot støy og utslipp til vann og jord
- ivareta løpende saksbehandling angående miljøhensyn i samferdsel, herunder uttalelser til meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader for større veiprosjekter og andre samferdselstiltak.

Naturmangfold, landskap og friluftsliv i arealplanleggingen

Fylkesmannen skal

- påse at hensyn til naturmangfold, landskap og friluftsliv ivaretas i plansaker og saker etter sektorlover, gjennom å:
- påse at landskapshensyn vurderes i planer og tiltak, jfr den europeiske landskapskonvensjonen.
- medvirke til at anlegg, inngrep og bebyggelse lokaliseres og utformes med vekt på landskap, miljøverdier og estetikk
- synliggjøre kunnskap om naturmangfold i plan- og beslutningsprosesser, og medvirke til at prinsippene i kap II i naturmangfoldloven anvendes
- følge opp planlegging i fjellområdene slik at fjellnaturen forvaltes på en bærekraftig måte. Bidra til å fastsette langsiktige rammer for fritidsbebyggelse, næringsutvikling og infrastrukturtiltak gjennom regionale og kommunale planer i disse områdene.
- sikre villreinens leveområder gjennom regionale og kommunale planer og i dispensasjonsaker. Se også RO 01-06 om forvaltning av villrein.
- påse at strandsonehensyn og naturmangfold ivaretas i planer og enkeltvedtak i samsvar med statlige planretningslinjer for strandsonen (SPR).
- delta i de regionale kystsonenettverkene.
- medvirke i regionale og kommunale kystsoneplaner for å tilse at naturforvaltningsinteressene blir ivaretatt og legge grunnlaget for å se arealbruken på sjø og land i sammenheng
- bidra til å sikre vassdragene gjennom helhetlig arealpolitikk som ivaretar vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser, herunder påse at kommunene fastsetter byggeforbudssoner langs vassdragene der dette er nødvendig, og at byggeforbudet følges opp i plansaker
- bidra til ivaretagelse og utvikling av grønstruktur, markaområder og andre viktige by- og tettstedsnære aktivitets- og friluftslivsområder, og motivere kommunene til å gjennomføre vedtatte planer for grønstruktur og markaområdene. Se også RO 08 Friluftsliv.
- påse at hensyn til viktige friluftslivsområder blir ivaretatt og at statlig sikrede friluftslivsområder forvaltes til beste for det allmenne friluftsliv.

Energiplanlegging

Fylkesmannen skal:

- bidra til å sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene og fylkene, noe som er ett av hovedformålene med statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene
- medvirke til bærekraftige og miljøtilpassede energiløsninger, og bidra til at nasjonale og regionale føringer legges til grunn ved utbygging av fornybar energi
- bidra i utarbeiding av regionale planer for vindkraft, basert på ”Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg”
- ivareta løpende saksbehandling innen vindkraft, blant annet;
  - uttalelse til planprogram og konsekvensutredninger for konsesjonssøknader for vindkraftverk
  - gjennomføre en tematisk konfliktvurdering av naturmiljø og landskap og oversende denne til Miljødirektoratet samtidig med høringsfristen
- bidra til utarbeidelse av kommunale og regionale planer for små vannkraftverk basert på retningslinjene for utarbeidelse av fylkesvise planer for små vannkraftverk. Slike planer må være tilpasset forvaltningsplaner som følger av vannforskriften i de vannområder der det er aktuelt. ivareta løpende saksbehandling innenfor vassdragsforvaltningen, blant annet;
  -

- uttalelse til meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader for små og store kraftverk
- gi råd om konsesjonsplikt inntreffer for tiltak i og langs vassdrag
- gi tilrådninger til Miljødirektoratet/NVE i søknader som gjelder Samla plan
- vurdering av utredningsbehov for småkraftsaker og tilrettelegge eksisterende kunnskaper om miljøverdier for søkere/konsulenter
- sørge for at observasjoner av ferskvannarter, gjort i forbindelse med kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk, registreres i Vannmiljøsystemet.
- bidra i forbindelse med kommunale og regionale småkraftplaner
- vurdere forurensningsmessige hensyn i vassdragssaker
- sende en oversikt til Miljødirektoratet om hvor mange meldinger og konsesjonssøknader som er behandlet/vurdert når det gjelder vannkraftverk året før. Det skal gå fram i hvor mange konsesjonssaker det er tilrådd utbygging og i hvor mange saker utbygging er vurdert som uakseptabelt. Rapporteringa skal skille mellom saker i verna vassdrag og ikke verna vassdrag. Størrelsen på tiltaket (småkraft eller større) må også komme fram.
- bidra til utarbeiding av kommunale eller regionale planer for småkraft, basert på "Retningslinjer for små vannkraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVE's konsesjonsbehandling".

Motorferdsel i utmark

Fylkesmannen skal

- bidra til å avgrense motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å minimalisere påvirkningen på naturmiljø og friluftsliv gjennom å:
- veilede og følge opp, og foreta kontroll med kommunenes praktisering av motorferdsellovgivningen, se www.miljokommune.no for veiledning
- utøve saksbehandling etter lov om motorferdsel med forskrifter
- utøve lovlighetskontroll i forhold til de dispensasjonsvedtak som fattes om motorferdsel
- i veiledning av kommunene bidra til en dispensasjonspraksis slik at den enkelte dispensasjon er kontrollerbar i felt, og at kopi av dispensasjoner sendes politiet, SNO lokalt og andre lokale oppsynsaktører der dette er aktuelt
- ha spesiell fokus på å begrense motorferdsel på barmark (utmark) gjennom aktiv forebyggende bruk av media og andre informasjonskanaler, samt god informasjonsutveksling og samarbeid med SNO lokalt
- bistå i arbeidet med å veilede kommunene i ny vannsskuterforskrift, samt gi innspill til tilsynsmyndigheten om aktuelle områder for kontroll.

Fylkesmannen som rettssikkerhetsgarantist og samordner av statlige interesser

Fylkesmannen skal bistå kommunene i arbeidet med ulovlighetsoppfølging og kartlegging av ulovlige stengsler i strandsonen, og om nødvendig anmelde forhold som kommunene unnlater å følge opp.

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

Landbasert industri

Føringer

Etter ikrafttredelse av de seks selv bærende industrikapitlene i forurensningsforskriften er ca 350 tillatelser opphevet. Databasen Forurensning skal oppdateres fortløpende ettersom bransjene blir gjennomgått.

Det europeiske industriutslippsdirektivet (IED) trådte i kraft 7. januar 2013. Nye virksomheter vil først bli omfattet fra 2015. Forslag til implementering i norsk regelverk har vært på høring.

Embetene skal gjennomføre flere uanmeldte tilsyn, og dobbeltsjekke og etterprøve opplysninger på tilsynet. Det er viktig med rask og streng oppfølging der det avdekkes alvorlige brudd på regelverket, og alltid varsler tvangsmulkt og vurderer anmeldelse av alvorlige brudd og følger disse opp med nytt tilsyn innen 6 måneder.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
12.2.01		fullføre gjennomgangen og eventuelt opphevelsen av tillatelser som kan dekkes av forurensningsforskriften kapittel 24 og 26 – 30	31.12.2014
12.2.02		for å forberede arbeidet med nye krav til industrien, jf. IED lage en oversikt over alle tillatelser innenfor landbasert industri som har tillatelse gitt dato, totalrevidert dato eller sist endret dato eldre enn 10 år. Direktoratet vil komme tilbake med nærmere retningslinjer i 2015 for hvilke bransjer som først skal prioriteres for revidering pga nye krav.	31.12.2014
12.2.03	Noen få utvalgte/alle	delta i regionale og landsdekkende kontrollaksjoner rettet mot avløpsanlegg, deponier, kassert småelektronikk. Se under hvert enkelt fagområde for nærmere opplysninger.	31.12.2014
12.2.04	alle	delta i landsdekkende tilsynsaksjon av Skipsverft, jamfør forurensningsforskriften kap. 29 mekanisk overflatebehandling.	31.12.2014
12.2.05	alle	planlegge, gjennomføre og følge opp tilsyn som en del av HMS-etatens risikoaksjon. Tilsynene skal gjennomføres i løpet av uke 19. Tilsynsmyndighetene vil med fellesaksjonen 2014 sette fokus på virksomhetenes internkontrollsystem og spesielt ha fokus på rutiner knyttet til avvikshåndtering Aktuell bransje er næringsmiddelindustrien.	

Tilsynsbehovet i 2014 anslås til 37 årsverk på landsbasis fordelt slik:

- Østfold 1,5 årsverk
- Oslo og Akershus 5,0 årsverk
- Hedmark 2,0 årsverk

- Oppland 1,0 årsverk
- Buskerud 2,3 årsverk
- Vestfold 1,3 årsverk
- Telemark 2,0 årsverk
- Aust-Agder 1,2 årsverk
- Vest-Agder 1,5 årsverk
- Rogaland 3,0 årsverk
- Hordaland 4,0 årsverk
- Sogn og Fjordane 1,8 årsverk
- Møre og Romsdal 2,0 årsverk
- Sør-Trøndelag 1,5 årsverk
- Nord-Trøndelag 1,5 årsverk
- Nordland 2,2 årsverk
- Troms 2,0 årsverk
- Finnmark 1,2 årsverk

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Kart og geodata

Resultatkrav

Fylkesmannen skal

- sørge for god oppfølging av kommunene med tanke på etablering av det offentlige kartgrunnlaget (DOK).

Føring

Det skal gjennomføres en utvidelse av det offentlige kartgrunnlaget (DOK) for å sikre enklere tilgang til beslutningsgrunnlaget (PBL, kart- og planforskriften). Kommunen skal sørge for at det foreligger et oppdatert offentlig kartgrunnlag for de formål som omhandles i loven.

Varslet iverksetting fra MD 1. juli, inkluderer 8-10 tematiske datasett fra Miljødirektoratet.

Oppdrag spesielt for 2014

Oppdragsnr.	Embete	Oppdragsbeskrivelse – Fylkesmannen skal	Frist
12.3.01	Alle	ha oversikt over alle DOK-datasett fra Miljødirektoratet og bistå/veilede kommunene i å få tilgang til disse dataene.	01.12.2014
12.3.02	Alle	i 2014 implementeres nye kvalitetssikringsrutiner og nye tekniske løsninger for innlegging av data i Naturbase. Fylkesmannen må sette seg inn i de nye kvalitetssikringsrutinene og ta i bruk de nye tekniske løsningene.	01.07.2014
12.3.03	Alle	bistå Miljødirektoratet i arbeidet med å integrere informasjon fra fylkenes miljøstatusrapporter på Miljøstatus i Norge når fylkenes nettsted legges ned i nåværende form. Miljødirektoratet vil sende ut kriterier for utvelgelse av stoff som skal med videre og en plan for arbeidet før utgangen av 2013.	31.12.2014

Kartlegging og overvåking av naturmangfold

Resultatkrav

Fylkesmannen skal prioritere hvilke kommuner det skal gjennomføres kartlegging av naturtyper i, og i samarbeid med kommune og kartlegger prioritere hvilke arealer innenfor kommunen som skal kartlegges. Det skal skrives kontrakt med aktuelle kartleggingsinstitusjoner, og data fra tidligere og ny kartlegging skal kvalitetssikres. Fylkesmannen må også bidra til at oppdaterte og kvalitetssikrede data fra kartlegging kommer så raskt som mulig inn i Naturbase, samt sørge for at alle eksisterende data i Naturbase har tilfredsstillende kvalitet. Det vil framgå av supplerende tildelingsbrev hvordan det enkelte embete skal prioritere arbeidet i sitt fylke.

Føringer

Kartleggingen av naturtyper skal foregå etter DN-håndbok 13 om kartlegging av terrestre naturtyper, supplert med nye faktaark som utarbeides i forbindelse med revisjon av HB13 og rødlista for naturtyper.

Fylkesmannen må også sørge for en best mulig samordning av ulike kartleggingsoppdrag, inkludert oppdrag fra andre enn Miljødirektoratet.

Del II Faste, løpende oppgaver

1. Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) er administrativt overordnet Fylkesmannen, og samordner og koordinerer styringen av embetene. KMD oversender det årlige tildelingsbrevet til embetene, og finansierer de fleste av embetenes oppgaver over kapittel 525 gjennom rammeoverførte midler fra departementenes fagkapitler. Dette er i tråd med gjeldende finansieringsordning for fylkesmannen, jf. Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen, Fornying- og administrasjonsdepartementet august 2009 og KMDs årlige budsjettproposisjon. Hvert departement er faglig overordnet embetene på det aktuelle fagområdet. Klima- og miljødepartementet (KLD) har delegert faglig instruksjonsmyndighet og styringsansvar overfor Fylkesmannen på miljøområdet til Miljødirektoratet. Dette innebærer at direktoratet blant annet har rett til å instruere Fylkesmannen i prioriteringen av ressurser og oppgaver innenfor miljøområdet.

Dette dokumentet, *Del II - Embetsoppdrag på miljøområdet – Faste, løpende oppgaver*, inneholder grunnleggende krav til Fylkesmannens virksomhetsstyring på miljøområdet som strekker seg over flere år. Dokumentet beskriver Fylkesmannens rolle og hovedfunksjoner, samt ansvar og langsiktige oppgaver på det enkelte resultat- og virkemiddelområde. Dette dokumentet må ses i sammenheng med *Del I - Embetsoppdrag på miljøområdet – Oppgaver spesielt for 2014* og det årlige tildelingsbrevet fra KMD.

Informasjon om oppgaver innen miljøområdet blir også formidlet og utdypet fra KLD og Miljødirektoratet til Fylkesmannen i brev, møter og konferanser.

2. Hovedtrekkene i Fylkesmannens myndighet og ansvar på miljøområdet

Fylkesmannens innsats er en forutsetning for å kunne gjennomføre regjeringens politikk på miljøområdet. Fylkesmannen skal arbeide for å bidra til å oppnå de miljøpolitiske målene som årlig blir presentert i KLDs Prop 1 S. på de områdene hvor etaten har myndighet og disponerer juridiske, økonomiske eller administrative virkemidler.

Fylkesmannen har en viktig rolle i å bidra til en bærekraftig utvikling blant annet gjennom å samordne en rekke samfunnssektorer på regionalt nivå og å være et viktig bindeledd mellom stat og kommune.

3. Fylkesmannens rolle og hovedfunksjoner på miljøområdet

Regional samordningsmyndighet

Fylkesmannen skal være regional samordningsmyndighet på miljøområdet, dette gjelder særlig statlig samarbeid og samordning i hovedsak rettet inn mot kommunene.

Initiativrolle

Med utgangspunkt i posisjonen som regjeringens representant, skal Fylkesmannen virke til gagn og beste for fylket og ta de initiativ som er påkrevd.

Informasjonsknutepunkt og miljøkunnskap

Fylkesmannen skal videre holde sentrale miljøforvaltningsmyndigheter orientert om relevante, viktige spørsmål i fylket, og formidle informasjon til kommunale, fylkeskommunale og regionale statlige virksomheter om forhold på miljøområdet som antas å berøre deres virksomhet. Fylkesmannen skal bidra til at det miljøfaglige kunnskapsgrunnet som skal ligge til grunn for egne og andre sektors beslutninger er oppdatert og kvalitetssikret.

Myndighetsutøver

Fylkesmannen skal iverksette regjeringens politikk på miljøområdet og utøve myndighet som er tillagt eller delegert til etaten etter følgende lover med forskrifter:

- naturmangfoldloven
- forurensningsloven
- produktkontrollloven
- lov om statlig naturoppsyn
- lakse- og innlandsfiskloven
- friluftsløven
- motorferdselloven
- genteknologiløven
- viltloven
- småbåtloven
- fjelloven

Innsigelsesmyndighet

Fylkesmannen skal prioritere deltakelse i tidlig planfase og ha spesiell fokus på rett nivå for eventuell bruk av innsigelser for å sikre at kommunene og fylkeskommunene ikke vedtar planer i strid med regionale og nasjonale interesser på miljøområdet. Fylkesmannen skal ivareta miljøhensynene i planprosessene og avveie miljøhensyn mot andre hensyn i

planprosessen. Nytt rundskriv H-2/14 supplerer rundskriv T-2/13 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven.

Veiledning og rådgivning

Fylkesmannen har en selvstendig rolle som miljøfaglig rådgiver og veileder overfor en rekke sektorer, der kommunesektoren er den viktigste. Veilederrollen gjelder særlig for bruk av lovverk, forskrifter og andre virkemidler der fylkesmannen har myndighet eller et ansvar. Et viktig hjelpemiddel i denne sammenhengen er Miljøkommune.no. Fylkesmannen oppfordres til å bruke nettstedet aktivt i sin veiledning av kommunene på alle områder der kommunene har myndighet innen plan- og miljøområdet.

4. Rapportering

Følgende rapporter skal, i tillegg til de ordinære rapporteringskravene fra KMD, utarbeides spesielt i forhold til embetsoppdraget på miljøområdet og supplerende tildelingsbrev fra KLD og Miljødirektoratet.

Foreløpig årsrapport pr. 31. august

- resultatrapport – jf. mal for foreløpig årsrapport for miljøområdet. Denne vil danne grunnlaget for ordinær årsrapport på miljøområdet som skal sendes KMD.
- økonomirapport

Endelig årsrapport pr. 31. desember

- økonomirapport
- tilskuddsrapport
- ressursrapportering årsverk, tilsyn og konsesjonsbehandling alle fagområder

Det vil bli sendt ut oppdrag/rapporteringsinstruks i forkant av rapporteringstidspunktene.

5. Bakgrunnsinformasjon

Viktig bakgrunnsinformasjon ligger på

- www.miljodirektoratet.no
- www.kld.dep.no
- www.miljostatus.no
- www.miljokommune.no
- www.fm-nett.no
- www.vannportalen.no

6. Fylkesmannens ansvarsområder og faste langsiktige oppgaver

Resultatområde 01 – 06 [Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning](#)

Naturoppsyn/samarbeid med SNO på tvers av fagområdene

Marint vern

Oljeforurensning

Helhetlig vannforvaltning

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Akvakultur
Avløp
Viltforvaltning
Rovviltforvaltning
Forvaltning av villrein
Skogvern
Forvaltning av verneområder og opprettelse av nye verneområder
Kulturlandskap
Forvaltning av trua og sårbare arter, inkludert utvalgte naturtyper (UN) og prioriterte arter (PA)
Fremmede organismer

Resultatområde 08 [Aktivt friluftsliv](#)

Ivaretagelse av attraktive friluftslivsområder
Fylkesmannen som grunneier/rettighetshaver på vegne av staten i de statlig sikra friluftsområdene
Forvaltning og drift av de statlig sikra friluftslivsområdene
Tilrettelegging for jakt og fiske

Resultatområde 09 [Giftfritt miljø](#)

Skipsverft og sedimenter
Grunnforurensning
Avfall og gjenvinning

Resultatområde 10 [Rein luft](#)

Luftforurensning
Støy

Resultatområde 01 – 06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning

Finansiering resultatområde 01 - 06

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525
- Mulig tilleggsfinansiering (styrking) over kap.1410, 1420 og/eller 1425

Naturopsyn/samarbeid med SNO på tvers av fagområdene

Fylkesmannen skal:

- sende kopi av alle anmeldelser i tilknytning til særlovene som omfattes av SNO-loven til Miljødirektoratet/SNO-sentralt
- holde SNO lokalt løpende orientert om alle forhold eller hendelser som kan gi grunnlag for anmeldelse eller annen oppfølging etter særlovene som omfattes av SNO-loven
- gjennomføre bestillingsdialog med SNO, i tråd med føringsdokumenter og innen gitte frister

Marint vern

Fylkesmannen skal:

- gjennomføre utredningsprosess for områder i marin verneplan på regionalt nivå etter retningslinjer fra Miljødirektoratet og KLD.

Oljeforurensning

Miljødirektoratet vil i løpet av 2014 lage nye rutiner og beskrive rollefordelingen mellom ulike aktører i statlige aksjoner, herunder fylkesmannens rolle. I tillegg vil Miljødirektoratet i løpet av 2014 gi råd vedrørende utviklingen og oppdateringen av miljøfølsomhetskart

Fylkesmannen skal:

- bistå Interkommunale utvalg for akuttforurensning (IUAene) i fylket med miljøfaglig kompetanse og tolkning av miljøfølsomhetskart og delta med observatørstatus i møtevirksomhet, samt delta på øvelser
- veilede kommunale myndigheter ved håndtering av hendelser med akutt forurensning av lokal karakter
- vurdere behov for deltagelse i Kystverkets øvelser og beredskapssamlinger
- under aksjoner
- gi miljøfaglig bistand til IUAs ledelse under kommunale/interkommunale aksjoner mot akutt forurensning
- gi miljøfaglig bistand til Kystverkets ledelse ved statlige aksjoner mot akutt forurensning
- ved statlige aksjoner, underrette og oppdatere Miljødirektoratet på relevante områder innenfor direktoratets ansvarsområder. føre tilsyn og eventuelt stille krav dersom myndighet i enkeltsaker blir delegert til Fylkesmannen etter nærmere avtale med Miljødirektoratet
- føre tilsyn og eventuelt stille krav til aksjoner mot mindre tilfeller av akutt forurensning dersom myndighet i slike enkeltsaker blir delegert til Fylkesmannen etter nærmere avtale med Kystverket.

Helhetlig vannforvaltning

For å følge opp helhetlig vannforvaltning som definert i vannforskriften utøver Fylkesmannen to viktige, men prinsipielt forskjellige roller:

- miljøfaglig ansvarlig og rådgiver om samlet miljøtilstand
- regional miljømyndighet (sektoransvaret)

Fylkesmannen skal som miljøfaglig ansvarlig og rådgiver

- ha en generell miljøfaglig samordningsrolle for statlig virksomhet i fylket, som omfatter prosesser knyttet til kunnskapsgrunnlaget for regionale vannforvaltningsplaner, samt lokale tiltaksanalyser og tiltaksprogram
- ha ansvar for å tilstandsvurdere alle vannforekomster, herunder karakterisere og klassifisere økologisk og kjemisk tilstand, og framskaffe overvåkingsdata som muliggjør klassifisering. Det skal legges vekt på å inkludere innspill fra og konsultere ansvarlige sektormyndigheter i VRU og fra vannområdene som grunnlag for vurderingene. Gjeldende veiledning skal benyttes
- vurdere samlet belastning der alle påvirkninger ses i sammenheng, og skal informere og gi råd til Vannregionmyndigheten (VRM), Vannregionutvalg (VRU) og Vannområdene (VO) for å sikre et best mulig samlet beslutningsgrunnlag
- være ansvarlig for å registrere vurderinger, data og resultater i henholdsvis Vannmiljøsystemet og Vann-Nett så snart som mulig etter innkomne innspill/ny kunnskap

- videreføre eksisterende overvåking av vannområder fra første fase, og operasjonalisere/sette i verk overvåkingsprosjekter beskrevet i regionalt overvåkingsprogram.

Fylkesmannen skal som regional miljømyndighet (sektoransvaret)

- ha særlig ansvar for å sikre at alt vannmiljørelevant arbeid i embetet blir gjennomført og integrert som en del av den helhetlige vannforvaltningen, og prosessene tilknyttet arbeidet i den plansyklusen fram til regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer
- delta i vannregionutvalg og vannområdeutvalg som sektormyndighet på forurensningsområdet, naturforvaltningsområdet og innen vassdragsforvaltning, og ved behov ivareta Miljødirektoratets sektoransvar på disse arenaene.
- følge opp tiltak innenfor egen sektor fra vedtatt vannforvaltningsplan /tiltaksprogram, delta i arbeidet med tiltaksanalyser og vurdere nye tiltak fram mot neste plan. Årlig rapportere til VRM og Miljødirektoratet
- sikre at all saksbehandling i embetet som berører vannmiljø tar hensyn til vedtatte regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram
- benytte kunnskapsbasene i Vann-Nett og Vannmiljøsystemet som innspill i saksbehandling i embetet. Der kunnskapen som er tilgjengelig ikke er tilstrekkelig for å vurdere aktuelle saker, skal annen innhenting av informasjon supplere kunnskapsgrunnlaget som finnes i Vann-Nett og Vannmiljø. Ved innhenting av ny informasjon skal denne kommuniseres til ansvarlige for Vann-Nett/Vannmiljø i egen etat for å oppdatere disse systemene med ny kunnskap. Nye overvåkings- og kartleggingsdata, dvs alle biologiske, fysisk-kjemiske og hydromorfologiske data som framkommer i undersøkelser knyttet til ulike overvåkings- og kartleggingsaktiviteter skal løpende oppdateres og raskt gjøres tilgjengelig i Vannmiljøsystemet.
- vurdere om vannforskriftens § 12 og naturmangfoldlovens mål og prinsipper er oppfylt i vannforvaltningsarbeidet og i prioriterte plan- og KU-saker. Vedtak etter §12 skal oversendes vannregionmyndigheten slik at begrunnelsen for å gi tillatelse til aktiviteten kan tas inn i forvaltningsplanen, jfr. vannforskriftens vedlegg VII A punkt 5
- ved behandlingen av enkeltsaker etter forurensningsloven § 11 påse at det ikke gis utslippstillatelser som medfører at miljømålene i vannforskriften ikke nås. Dersom Fylkesmannen finner grunn til å tillate en ny aktivitet eller inngrep, jfr. vannforskriftens § 12, må vilkårene vurderes og vurderingen framgå av vedtaket.

Alt vannmiljørelevant arbeid i embetet skal gjennomføres og integreres som en del av den helhetlige vannforvaltningen jmfør vannforskriften som nevnt i punktene ovenfor. Fylkesmannen må sikre intern samordning av alle disse fagområdene.

Fylkesmannen skal som sektormyndighet for naturforvaltningsvilkår i vassdragskonsesjoner

- vurdere behovet for ny kunnskap om effekter av reguleringskonsesjoner i et vassdrag eller vassdragsområde og vurdere tiltak for å redusere negative effekter på biologisk mangfold, friluftsliv og landskap
- vurdere behov for å gi nye pålegg og om det er behov for å endre eldre pålegg
- føre kontroll og tilsyn med etterlevelse av vilkår og pålegg innen myndighetsområdet
- i de nærmeste årene skal det legges vekt på å redusere negative effekter på vandringsmuligheter for fisk. I dette arbeidet skal ål og langtvandrende innlandsfiskebestander gis prioritet. Av øvrige arter skal elvemusling ha spesiell fokus
- følge opp miljøtiltak fra vedtatt vannforvaltningsplan /tiltaksprogram og vurdere nye tiltak fram mot neste plan

- informere Miljødirektoratet om behov for eventuelle undersøkelser og tiltak rettet mot anadrome fiskebestander, og bistå oss i pågående saker.

Fylkesmannen er myndighet for alle naturforvaltningsvilkår i vassdragskonsesjoner med unntak av konsesjoner som berører anadrom fisk og deres leveområder. Hjemmel til å følge opp vilkår knyttet til konsesjoner som berører laks, sjøørret og sjørøye ligger i Miljødirektoratet.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Fylkesmannen skal:

- utføre oppgaver og saksbehandling i tråd med målene i og i henhold til lakse- og innlandsfiskeloven, naturmangfoldloven med tilhørende forskrifter, og vannforskriften, herunder følge opp oppsynsarbeidet
- bistå i arbeidet med regulering av fisket etter nærmere retningslinjer fra Miljødirektoratet
- bistå i arbeidet med å ivareta et godt kunnskapsgrunnlag for forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk (bl.a. fangststatistikk, lakseregisteret, kategorisering, NLV/NLF programmet, midtveisevaluering, informasjon til VRL)
- følge opp rutiner for fordeling av tilskuddsmidler fra Statens fiskefond. Bruk av elektronisk søknadssenter er obligatorisk.
- ivareta egne oppgaver og samarbeide med FK om innlandsfiskeforvaltning
- aktuelle fylker (ØF, OA, HE, OP, BU, VE, TE, AA, VA, RO, HO, SF) skal sørge for gjennomføring og overvåking av kalking i lokale kalkingsprosjekter. Alle kalkede lokaliteter skal ha etterprøvbare vannkjemiske og/eller biologiske mål som overvåkingsresultatene hvert år skal vurderes opp mot. Kalkmengdene må vurderes og evt. justeres årlig med bakgrunn i resultatene fra overvåkingen. Forsøksvis kalkavslutning skal gjennomføres i de fylker hvor det foreligger anbefalinger om dette. Data fra overvåkingen skal registreres i vannmiljøsystemet
- aktuelle fylker (SF, HO, RO, VA, AA) skal i samarbeid med Miljødirektoratet sørge for en mest mulig optimal kalking i kalkede laksevassdrag med utgangspunkt i de vannkjemiske og biologiske mål som er satt for de enkelte vassdragene, herunder vurdere og følge opp anbefalinger fra tiltaksovervåkingen
- aktuelle fylker (ØF, OA, HE, OP, BU, VE, TE, AA, VA, RO, HO, SF) skal sørge for at kalkingsbasen er oppdatert og at data er kvalitetssikret
- gjennom bestillingsdialogen med SNO lokalt, drøfte faglige prioriteringer og forventninger knyttet til planleggingen av lakseoppsynet
- bidra i arbeidet med å videreutvikle det nettbaserte kultiveringsregisteret.

Akvakultur

Fylkesmannen skal

- ivareta villfiskinteressene i tråd med naturmangfoldloven og lakse- og innlandsfiskeloven og holde seg oppdatert om situasjonen med hensyn på lakselus og rømt oppdrettsfisk i fylket, og sende kopi til Miljødirektoratet av alle saker der FM fraråder endringer eller tillatelse.
- avgjøre søknader om akvakultur etter forurensningsloven, og påse at vannforekomstens samlede belastning og forurensningsmessige effekter på økosystemet blir vurdert ved søknadsbehandlingen (jf bl a vannforskriftens §§ 4-7 og § 12 og nml § 8-12)
- vurdere behov for endring av tillatelser etter forurensningsloven til oppdrettsvirksomhet, herunder eldre tillatelser jfr. § 18 tredje ledd

- melde fra til Miljødirektoratet når embete får inn melding om mistanke om urapportert rømming

Avløp

Fylkesmannen skal:

- avgjøre søknader om utslipp av kommunalt avløpsvann i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 14 og retningslinje TA-2237/2007 om sanitært og kommunalt avløpsvann , og naturmangfoldloven
- veilede kommunen som forurensningsmyndighet i bruk av forurensningsforskriften kapittel 11, 12, 13, 15, 15A og 16, se www.miljokommune.no for veiledning
- avgjøre klager på kommunale vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriften kapittel 13 og 15A
- samarbeide med de fylkeskommuner som er vannregionmyndighet for å sikre at tiltak mot overgjødsling og nedslamming er tilstrekkelig innarbeidet i forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som følger av gjennomføringen av vannforskriften
- besvare henvendelser innen avløpsområdet og sørge for god kommunikasjon med kommunene og industrien når industrivirksomhet skal koble seg til kommunalt nett.
- rapportere i foreløpig årsrapport om status for innføring av kravet til akkreditert prøvetaking, herunder antall avvik og eventuelle pålegg om utbedring
- følge opp anlegg som ikke etterkommer rensekravene

Viltforvaltning

Fylkesmannens oppgaver på viltforvaltning omfatter primært arter som ikke er høstbare.

Fylkesmannen skal

- ivareta rollen som klageinstans for kommunale vedtak i saker som omfatter aktuelle høstbare arter
- behandle saker der Fylkesmannen er delegert myndighet etter viltloven og naturmangfoldloven med tilhørende forskrifter
- ivareta hensynet til viltets leveområder i arealplanleggingen og gjennom bruk av innsigelse der det er nødvendig
- følge opp og veilede kommuner og andre om forskrift om fallvilt og preparantvirksomhet herunder nettbasert saksbehandlingsløsning for tildeling av fallvilt og merking og registrering av vilt, se Miljokommune.no for veiledning
- behandle søknader om vilttiltak over kap 1425 post 71.3. Søknadene skal behandles i det elektroniske søknadssenteret iht. de frister som framgår av rundskriv T-1/2013
- FM ST skal i samråd med berørte FM (OP, MR) ha ansvaret for forvaltningen av moskus.

Roviltforvaltning

Fylkesmannen skal:

- arbeide for å sikre bestander av brunbjørn, jerv, ulv, gaupe og kongeørn i tråd med etablerte bestandsmål i regionen, jf. naturmangfoldloven og viltloven med tilhørende forskrifter, og innenfor denne rammen arbeide for at de skader som disse rovviltartene volder husdyr og tamrein blir minst mulig. FM skal sørge for en balansert og differensiert forvaltning. Arbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda i den enkelte region.

- sørge for informasjon om skadeforebyggende og konfliktdempende tiltak til kommuner og brukere, herunder informere om regelverk og tilgjengelige standarder/tjenester og tilskuddsordninger, og iverksette tiltak.
- videreføre arenaer for dialog, kommunikasjon og kunnskapsformidling for rovvilt i forhold til berørte grupper. FM skal bidra til kompetanseoppbygging knyttet til jakt og felling, kommunenes rolle og knyttet til forvaltningskompetansen hos rovviltnemndene. Arbeidet bør i størst mulig grad forankres i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.
- forvalte kongeørn og betingede fellingstillatelser av brunbjørn, ulv, gaupe og jerv i forbindelse med skadesituasjoner, samt administrere kvotejakt på gaupe og lisensfelling på brunbjørn, ulv og jerv. Uavhengig av om søknad innvilges eller ikke, skal det være en rask behandling av skadefellingsøknader i beitesesongen. Andre saker skal også behandles så raskt at saken ikke mister aktualitet.
- fungere som faglig veileder og eventuelt sekretariat for regional rovviltnemnd
- gi innspill til og bidra til å videreutvikle regionale forvaltningsplaner for rovvilt
- behandle individuelle søknader om erstatning for husdyr og tamrein som blir drept eller skadet av rovvilt
- videreformidle rovviltobservasjoner til regional rovviltansvarlig i SNO
- samle prøver for kartlegging av bjørnebestanden via elgjegere, primært i områder med forekomst av binner. Eventuelt andre områder for innsamling avklares i samråd med Miljødirektoratet. De aktuelle fylker må i henhold til særskilt instruks administrere denne innsamlingen. I tillegg skal FM bistå SNO ved særlige behov for målrettede innsamlinger i skadesituasjoner.
- innhente og rapportere kjent kunnskap om hekkeforekomst av kongeørn for bruk i det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt både i henhold til fastsatt skjema og elektronisk i Rovbase
- innen eget fylke/region bidra til en god samordning av landbruks-, dyrevern- og miljøvirkemidler på regionalt nivå slik at statlige virkemidler innen rovviltforvaltningen drar i samme retning
- fortløpende orientere Miljødirektoratet om fellinger som iverksettes av FM ved at vedtakene legges ut på etablert Sharepoint løsning
- oppdatere Rovbasen: Innsamlede data på DNA prøver, søknader om erstatning for tamrein og sau, opplysninger om avgang av rovdyr som felles eller dør på annet vis m.m. legges inn fortløpende. Fylkesmannen er videre ansvarlig for at Rovbasen holdes fortløpende oppdatert på døde rovdyr under lisensfelling og kvotejakt.

Forvaltning av villrein

Fylkesmannen skal:

- arbeide for at villreinens leveområder ikke blir ytterligere redusert som følge av irreversible arealinngrep, og for at de negative effektene av menneskelige forstyrrelser i forhold til villreinens leveområder begrenses
- de aktuelle FM (VA, TE, BU, SF, MR, OP, ST, HE) skal i samarbeid med Norsk Villreinsenter veilede villreinnemndene og villreinutvalgene
- veilede fylkeskommuner og kommuner om hvordan hensyn til villrein skal ivaretas i arealplanleggingen, se www.miljokommune.no for veiledning
- de aktuelle FM (VA, TE, BU, SF, MR, OP, ST, HE) skal på vegne av aktuell villreinnemnd drive økonomiforvaltning av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler til tiltak i villreinområdene (1425.71.2), samt forvalte midler til drift av nemndene (1425.01)

- Berørte FM skal sikre at villreinnemndene benytter Hjorteviltregisteret for administrative opplysninger knyttet til bestandsforvaltning og forvaltning av forvaltningsstrukturer (vald/jaktfelt/rapporter) og som primærdatakilde for all hjorteviltstatistikk

Skogvern

Fylkesmannen skal:

- bidra til gjennomføring av frivillig vern-prosesser med sikte på å fange opp prioriterte lokaliteter, herunder gjennomføring av formell verneplanprosess inkl. tilrådinger innen 1. august. Miljødirektoratets (tidligere DNS) retningslinjer for saksbehandling ved frivillig vern av skog av 25.11.2006 følges
- gjennomføre verneplanprosesser for utvalgte områder på Statskog SFs og OVFs eiendommer og sende tilrådinger til Miljødirektoratet innen 1. august
- bidra med faglige vurderinger i forbindelse med erstatningsoppgjør og makeskifte
- bistå i forbindelse med systematiske kartlegginger av prioriterte skogtyper
- gi innspill til skogeierforeningene om områder som bør prioriteres i arbeidet med å få fram tilbud om frivillig vern. Kan gjelde både utvidelse av eksisterende reservater/verneområder og andre prioriterte skogområder, inkludert prioriterte skogtyper (blant annet bekkekløfter, edellauvskog, kalkskog og kystfuruskog).

Forvaltning av verneområder og opprettelse av nye verneområder

I områder der det ansettes nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) vil denne fungere som sekretær for nasjonalpark-/verneområdestyret. I disse områdene skal Fylkesmannen ha en tett dialog med nasjonalpark-/verneområdestyret gjennom nasjonalpark-/verneområdeforvalteren.

I områder der nasjonalpark-/verneområdeforvalter av ulik grunn får langtidsfravær fra arbeidet skal fylkesmannen tre inn som sekretær for nasjonalpark-/verneområdestyret.

Arbeidet med forvaltningsplaner er i ulike faser i de ulike verneområdene. I de verneområdene der arbeidet med forvaltningsplan skal startes opp eller er i prosess, er Fylkesmannen ansvarlig for arbeidet inntil nasjonalpark-/verneområdestyret er konstituert.

Fylkesmannen fungerer som sekretariat inntil nasjonalpark-/verneområdeforvalteren er ansatt og denne overtar som sekretariat for nasjonalparkstyret.

Fylkesmannen skal

- forvalte verneområder som de har ansvaret for slik at verneverdiene opprettholdes/gjenopprettes i tråd med naturmangfoldloven, verneforskrift inkl. verneformål og etter Miljødirektoratets retningslinjer om områdevern og forvaltning, også rundskriv om Forvaltning av verneforskrifter.
- bidra til vern av et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner.
- bistå Miljødirektoratet i arbeidet med å basiskartlegge verneområder etter NiN-systemet. Nærmere informasjon vil bli gitt.
- utforme bevaringsmål og tilhørende overvåkingsmetoder i samsvar med veileder og datastrukturen i Miljødirektoratets fagsystem for bevaringsmål og verneområdeovervåking (under utvikling).
- sørge for at data om verneområder i Naturbase til enhver tid er oppdatert.
- følge opp og bidra aktivt til gjennomføringen av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre større verneområder, samt vilkår for delegering for øvrige kommuner som har fått

delegert forvaltningsansvaret for verneområder. Det innebærer bl.a. å bistå med kompetansedeling, oppdatering av Naturbase, rådgivning og opplæring, gyldighetsvurdere vedtak, følge opp avtalte rapporteringsrutiner med nasjonalpark-/verneområdestyrene/kommunene, og å ivareta kommunene i bestillingsdialogen etter gitte retningslinjer. Videre bistå med å synliggjøre behov for kartlegging og overvåking i de aktuelle områdene,

- bistå Miljødirektoratet med faglige vurderinger i forbindelse med erstatningsoppgjør for verneområder
- sørge for gjennomføring av grensemerking av verneområder.
- ha dialog med nasjonalparksentrene i fylket for å bidra til at de på en best mulig måte oppfyller miljøforvaltningens intensjoner med hensyn til drift og videreutvikling i tråd med dokumentet Rapport 2005-1 "Policy og retningslinjer for miljøforvaltningens samarbeid med nasjonalparksentrene"
- de aktuelle FM (NO, HO, SF, MR) skal følge opp Den norske verdensarven med natur og ved behov orientere Miljødirektoratet om forhold av betydning for den økologiske tilstanden i norske Ramsar-områder, jf. forpliktelsene i artikkel 3.2 i Ramsarkonvensjonen
- oversende kopi av alle dispensasjoner til Miljødirektoratet og lokalt SNO
- Rapportere på tiltaksmidler i verneområder finansiert over kap 1420.31 i ny rapporteringsløsning i Elektronisk søknadssenter .

Kulturlandskap

Fylkesmannen skal:

- delta og bidra på samarbeidsarenaer med kulturminnemyndighetene og Sametinget som berører felles ansvar for kulturlandskap. Rådgivning og samordning av virkemidler er sentralt for å oppnå ønskede miljøeffekter
- i samarbeid med kulturminnemyndighetene videreføre arbeidet med "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket".
- i samarbeid med kommuner og aktuelle sektorer sikre forvaltning av de biologisk mest verdifulle kulturlandskapene i fylket
- sørge for fortløpende oppdatering av naturtyper, utvalgte kulturlandskap og kulturlandskapsmodulen i Naturbase
- bidra i årsrapportering for Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, i samarbeid med regional kulturminneforvaltning.

Forvaltning av trua og sårbare arter, inkludert utvalgte naturtyper (UN) og prioriterte arter (PA)

Fylkesmannen skal:

- utføre delegerte oppgaver i arbeidet med "prioriterte arter" og "utvalgte naturtyper" samt informere berørte rettighetshavere
- bidra aktivt på sharepointsiden «trua arter og naturtyper» med bl a informasjon
- bidra til utarbeidelse av faggrunnlag for aktuelle kandidater til prioriterte arter og utvalgte naturtyper
- følge opp vedtatte handlingsplaner, herunder fastsette økologiske funksjonsområder for prioriterte arter der slike bestemmelser er gitt i evt. forskrift, og sørge for innleggelse/kvalitetssikring av områdene i Naturbase
- Fylkesmenn med koordineringsansvar for gjennomføring av handlingsplan for trua arter eller naturtyper skal koordinere aktivitetene som skisseres i handlingsplanen, herunder bl a

kartlegging, bevaringstiltak, mv. Fylkesmannen må sørge for å følge opp aktuelle tiltak også i handlingsplaner hvor embetet ikke har koordinerende rolle.

- involvere SNO lokalt i oppfølgingen av handlingsplanene der dette er formålstjenelig, gjennom formalisert bestilling av SNO innsats knyttet til kartlegging, overvåkning og tiltak i henhold til handlingsplanene, jf egen prosedyre for bestilling av SNO-ressurser
- koordinere arbeidet i skjøtselsgruppene for kulturmark på fylkesnivå under handlingsplan for slåttemark og slåttemyr, kystlynghei og høstingsskog og følge opp disse
- sørge for samordning av økonomiske virkemidler til skjøtsel og tiltak både mellom midler til UN og PA og verneområder og mellom disse og landbrukets midler
- behandle søknader om tilskudd til tiltak for Prioriterte arter og Utvalgte naturtyper over kap 1420 post 82, og sørge for at tilskuddsmidlene blir utbetalt. Søknadene skal behandles i det elektroniske søknadssenteret iht de retningslinjer og frister som framgår av rundskriv T-1/2013

Fremmede organismer

Fylkesmannen skal:

- samordne planlegging og iverksetting av tiltak mot fremmede organismer i og utenfor verneområder.
- følge opp Fylkesmannens koordinerende rolle overfor sektorer og den veiledende rollen overfor kommunene i henhold til Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter.
- inkludere kartlegging og overvåking av fremmede organismer og tilhørende bekjempelsestiltak i forvaltningsplaner og som en del av det generelle skjøtselsarbeidet i verneområdene, og med mindre noe annet er spesifisert, registrere alle funn fra kartlegginger i Artsobservasjoner eller primærdatabaser som er tilgjengelige gjennom Artskart.
- behandle søknader om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, herunder sikre et godt kunnskapsgrunnlag for beslutningene, for å unngå uheldige følger for naturmangfoldet, og fortløpende sende kopi til Miljødirektoratet (post@miljodir.no) av vedtak fattet etter denne forskriften, inntil Miljøvedtaksregisteret er i drift.

Resultatområde 08 Aktivt friluftsliv

Finansiering

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525

Ivaretagelse av attraktive friluftslivsområder Fylkesmannen skal:

- medvirke til at friluftslivsverdier og allemannsretten ivaretas i plan- og enkeltsaker etter plan- og bygningsloven iht til sektoransvaret for friluftslivet, og om nødvendig fremme innsigelse til kommunale planer som ikke er i samsvar med nasjonal politikk
- motivere kommunene til å gjennomføre vedtatte planer for grønnstruktur og markaområdene
- stadfeste atferdsregler vedtatt av kommunene etter friluftslovens § 15.

Fylkesmannen som grunneier/rettighetshaver på vegne av staten i de statlig sikra friluftsområdene

Fylkesmannen skal:

- gi uttalelser til Miljødirektoratet i saker som skal avgjøres av direktoratet
- ivareta statens interesser i kart- og delingsforretninger, plansaker, jordskiftesaker, som nabo og ved ulovligheter på statens eiendom
- bistå Miljødirektoratet i arbeidet med å kvalitetssikre og supplere manglende kartdata til de statlig sikra friluftslivsområdene i Naturbasen
- avgjøre søknader om midlertidig omdisponering inntil 10 år
- på vegne av staten som grunneier eller rettighetshaver, godkjenne alle forvaltningsplaner med tiltaksplan for tilrettelegging. Dette vil være en kontroll med at foreslåtte tiltak er i tråd med intensjonene for sikringen og der staten er eier gis dermed grunneiers aksept for at planlagte tiltak kan gjennomføres.

Forvaltning og drift av de statlig sikra friluftslivsområdene

Fylkesmannen skal:

- i aktuelle fylker i Sør-Norge er det ønskelig at Fylkesmannen bidrar til drift og videre utvikling av Skjærgårdstjenesten, både som faglig premissgiver og gjennom deltakelse i etablerte samarbeidsfora, samt bidra til å utvikle god regional samhandling med SNO.

Tilrettelegging for jakt og fiske

Fylkesmannen skal:

- følge med på at det i fylket finnes tilstrekkelig antall instruktører for gjennomføring av jegerprøven, og i tilfelle underdekning underrette Miljødirektoratet.
- drive informasjon om jegerprøven
- som faglig overordnet den kommuneansvarlige for jegerprøven, kontrollere at jegerprøven gjennomføres i henhold til forskrift, studieplan og instruks.
- samordne kommunenes refusjon av utgifter til jegerprøven, motta kommunenes refusjonskrav for utgifter de har hatt ved gjennomføring av jegerprøven, sende samlet krav til Miljødirektoratet, og refundere midlene tilbake innen 01.05.

Resultatområde 09 Giftfritt miljø

Finansiering

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525
- Mulig tilleggsfinansiering (styrking) over kap. 1420

Skipsverft og sedimenter

Fylkesmannen skal

- følge opp og sørge for framdrift i arbeidet med opprydding på land og i sjø ved de prioriterte skipsverftene
- innenfor eget myndighetsområde og der det er nødvendig, pålegge avbøtende tiltak for å hindre ny tilførsel av helse- og miljøfarlige stoffer til sjøbunnen, og spredning fra forurenset sjøbunn ved skipsverft og i de 17 prioriterte områdene, samt i andre områder hvor det er igangsatt sedimentoppryddingsprosjekter
- i saker der fylkesmannen ikke er forurensningsmyndighet, være pådriver og bidra lokalt til at handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn blir gjennomført i henhold til ansvarsfordeling avklart med Miljødirektoratet
- bidra til at det opprettes referansegruppe/styringsgruppe i de prioriterte områdene, og delta aktivt i disse. Referansegruppen/styringsgruppen bør også koordineres med referansegrupper opprettet i de enkelte vannområdene
- sørge for at arbeidet med forurenset sjøbunn og forslag til avbøtende tiltak implementeres i Vannregionmyndighetens vannforvaltningsplaner etter krav i vannforskriften
- sørge for løpende oppdatering av databasen "Vannmiljø" med vann- og sedimentdata fra pålagte undersøkelser, tillatelser og overvåking innen eget myndighetsområde
- informere Miljødirektoratet om saker på sedimentområdet som kan forventes å bli kontroversiell eller få prinsipiell betydning
- avgjøre søknader om mudring og dumping, jf. forurensningsforskriften kapittel 22 mudring og dumping i sjø og vassdrag, og sørge for at disse blir behandlet i henhold til vannforskriftens bestemmelser
- fortløpende legge inn i Forurensning tillatelser til mudring og dumping, samt utfylling gitt med hjemmel i forurensningsloven
- samordne tiltak i forurenset grunn og i sjø med det arbeidet som gjennomføres i forbindelse med tiltaksplanene.

Grunnforurensning

Fylkesmannen skal:

- kontinuerlig vedlikeholde og oppdatere grunnforurensningsdatabasen (GFD) med data om forurenset grunn.
- være en pådriver for at kommunene legger inn data fra bygge- og gravesaker i databasen Grunnforurensning slik at den holdes oppdatert
- avgjøre klager på kommunale vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriften kapittel 2 opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider og veilede kommunal forurensningsmyndighet i bruk av kapittel 2, se Miljokommune.no for veiledning.
- kontinuerlig vedlikeholde databasen Grunnforurensning for å sikre at allmennheten til enhver tid har oppdatert informasjon om de lokalitetene i matrikkelen som Fylkesmannen har ansvaret for innen delegerte bransjer
- behandle saker om undersøkelser og opprydding av grunnforurensning (i saker som ikke omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 2), innenfor bransjer Fylkesmannen har ansvar for.

Avfall og gjenvinning

Fylkesmannen skal

- avgjøre søknader om tillatelser til mottak/lagring/behandling av avfall (inkludert slam) og mottak/mellomlagring av farlig avfall
- særskilt følge opp avfallsforskriften kapittel 9 om deponering av avfall

- bistå med miljøfaglige råd til tollregionene i forbindelse med Toll- og avgiftsdirektoratets arbeid med sluttbehandlingsavgiften på avfall
- gi råd og veiledning, samt formidle myndighetenes avfallspolitikk til kommuner, avfallsselskaper og andre aktører
- informere kommunene om oppgaver og myndighet etter forurensningsloven, blant annet håndhevelse av forbudet mot ulovlig avfallshåndtering, se blant annet veiledning på miljokommune.no
- godkjenne avfallsplaner for havner og regodkjenne hvert tredje år (i henhold til forurensningsforskriften § 20).

Resultatområde 10 Rein luft

Se også resultatområde 12.1 Miljøhensyn i planlegging

Finansiering

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525

Luftforurensning

Fylkesmannen skal

- veilede og bistå kommunene i oppfølging av aktuelt regelverk for lokal luftkvalitet og retningslinje for lokal luftkvalitet i arealplanleggingen T-1520, se Miljokommune.no for veiledning.

Støy

Fylkesmannen skal

- følge opp at bestemmelsene om støy (T-1442) er tilstrekkelig ivaretatt i kommunenes overordnede planlegging etter plan- og bygningsloven, og etter behov også i andre plansaker, og følge opp kommunenes arbeid på dette området etter behov
- Følge opp at kommuner med relevante støykilder ivaretar støy i kommuneplanbestemmelsene, samt utarbeider støysonkart etter T-1442 som grunnlag for støyarbeid i kommunene
- veilede og bistå kommunene i oppfølging av aktuelt støyregelverk, blant annet ved bruk av www.miljokommune.no
- følge opp forurensningsforskriften kap. 5 om støy

Resultatområde 11 Stabilt klima

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525

Redusere klimagassutslipp

Se også resultatområde 12.1 Miljøhensyn i planlegging
Fylkesmannen skal

- være godt kjent med nasjonal klimapolitikk, som Meld. St. 21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk, Meld. St. 33 (2012–2013) Klimatilpasning i Norge, statlige planretningslinjer (SPR) for klima- og energiplanlegging, rikspolitiske retningslinjer (RPR) for samordnet areal og transportplanlegging, nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging, samt regjeringens forpliktelser og målsettinger innen fornybar energi.
- i sin dialog med kommunene sette på dagsorden at kommunene har en viktig rolle i klimaarbeidet og at fylkesmannen vil følge opp og veilede kommunene i deres klimaarbeid. Fylkesmannen bør ha en klimakoordinator eller annen definert kontaktperson som kommunene kan ta kontakt med ved behov. Informere om nasjonal klimapolitikk, gode eksempler på gjennomførte tiltak og regionale og kommunale aktiviteter på området på fylkesmannen.no.
- følge opp at kommunene kommer fra plan til handling i arbeidet med klima- og energiplaner og at de integrerer klimahensyn i arealplanleggingen i tråd med SPR for klima- og energiplanlegging:
  - - holde oversikt over og veilede kommunene i deres arbeid med klima- og energiplanlegging med særlig fokus på at planene har realistiske handlingsprogram med klar ansvarfordeling og framdriftsplaner og at tiltak innarbeides i andre regionale og kommunale planer, se www.Miljøkommune.no for veiledning
    - gjennom høringsuttalelser og annen involvering bidra til at klima- og miljøhensyn blir ivaretatt i overordnede arealplanleggingsprosesser, herunder konseptvalgutredninger, bypakker, regionale samarbeid og prosesser knyttet til Nasjonal Transportplan
- følge opp RPR for samordnet areal- og transportplanlegging ved å delta i arbeidet med areal- og transportplaner, spesielt for byområder. Det skal legges særskilt vekt på et bærekraftig utbyggingsmønster med rett lokalisering av ulike virksomheter med vekt på reduksjon av energi- og transportbehovet og tilrettelegging for bruk av miljøvennlig fornybar energi, blant annet ved fortetting og transformasjon ved kollektivknutepunkter. Fylkesmannen kan også motivere og veilede mht innføring av virkemidler for å øke bruken av kollektivtransport, blant annet gjennom parkeringsnormer og økonomiske virkemidler som bidrar til å redusere bilbruk. være kjent med klimaendringenes effekter på naturmangfold og generelt bidra til en balansert avveining mellom klimatiltak og andre miljømål innen luftforurensning, støy, naturmangfold, friluftsliv og landskap.

Resultatområde 12 Tverrgående virkemidler

12.1 Miljøhensyn i planlegging

Finansiering

- Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel kap. 525

Arealpolitikk og samfunnsutvikling

Fylkesmannen skal

- sørge for at nasjonal politikk på miljøområdet uttrykt i blant annet Nasjonale forventninger, vedtatt 24.juni 2011, Meld. St. 21 (2011–2012) Norsk klimapolitikk og Meld. St. 33(2012–2013) Klimatilpasning i Norge, formidles og ivaretas tidlig inn i de regionale planprosesser.
- påse at regionale og kommunale planer bygger opp under et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på en samordnet areal- og transportplanlegging om nødvendig bruke innsigelser og vesentlige innvendinger for å sikre at kommunene og fylkeskommunene ikke vedtar planer i strid med regionale og nasjonale interesser på miljøområdet.
- bidra til at kommuner og sektormyndigheter ivaretar viktige miljøverdier, gjennom rollen som miljøfaglig rådgiver til andre sektorer.
- sikre at kommuner og regionale sektormyndigheter legger miljødata til grunn for sin arealforvaltning etter naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven, sektorlover og andre virkemidler slik som økonomiske tilskuddsordninger.
- påse at miljømessige konsekvenser er godt nok belyst i plan- og utbyggingssaker ved å stille konkrete krav til kunnskap og utredning av konsekvenser i plan- og utredningsprogram
- påse at fortetting skjer med kvalitet, i forhold til grønnstruktur, naturmangfold, uterom, landskap, helsevirkninger mv.

Klima-, forurensning og lokalisering av utbygging i areal- og transportplanleggingen

Se også resultatområde 10 [Rein luft](#) og 11 [Stabilt klima](#)

Fylkesmannen skal

- følge opp RPR for samordnet areal- og transportplanlegging utfra miljøutfordringene i de ulike delene av landet. Se nærmere omtale under resultatområde 11 Stabilt klima.
- påse at klimaendringer og tilpasning til disse er et vurderingstema og blir hensyntatt på lik linje med andre temaer som kommunene skal vurdere i sin planlegging etter plan- og bygningsloven
- sørge for at rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre følges opp, delta i revisjon av regionale planer for handel-, service og senterstruktur, og påse at disse blir i tråd med nasjonal lokaliseringspolitikk. Fylkesmannen må videre påse at den rikspolitiske bestemmelsen legges til grunn for fylkeskommunenes og kommunenes behandling av enkeltsaker
- bidra til at plan- og bygningsloven brukes aktivt for å redusere belastningen fra forurensning til lokalmiljøet. Særlig fokus skal rettes mot støy og utslipp til vann og jord
- ivareta løpende saksbehandling angående miljøhensyn i samferdsel, herunder uttalelser til meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader for større veiprojekter og andre samferdselstiltak.

Naturmangfold, landskap og friluftsliv i arealplanleggingen

Fylkesmannen skal

- påse at hensyn til naturmangfold, landskap og friluftsliv ivaretas i plansaker og saker etter sektorlover, gjennom å:
- påse at landskapshensyn vurderes i planer og tiltak, jfr den europeiske landskapskonvensjonen.
- medvirke til at anlegg, inngrep og bebyggelse lokaliseres og utformes med vekt på landskap, miljøverdier og estetikk
- synliggjøre kunnskap om naturmangfold i plan- og beslutningsprosesser, og medvirke til at prinsippene i kap II i naturmangfoldloven anvendes
- følge opp planlegging i fjellområdene slik at fjellnaturen forvaltes på en bærekraftig måte. Bidra til å fastsette langsiktige rammer for fritidsbebyggelse, næringsutvikling og infrastrukturtiltak gjennom regionale og kommunale planer i disse områdene.
- sikre villreinens leveområder gjennom regionale og kommunale planer og i dispensasjonssaker. Se også RO 01-06 [om forvaltning av villrein](#).
- påse at strandsonehensyn og naturmangfold ivaretas i planer og enkeltvedtak i samsvar med statlige planretningslinjer for strandsonen (SPR).
- delta i de regionale kystsonenettverkene.
- medvirke i regionale og kommunale kystsoneplaner for å tilse at naturforvaltningsinteressene blir ivaretatt og legge grunnlaget for å se arealbruken på sjø og land i sammenheng
- bidra til å sikre vassdragene gjennom helhetlig arealpolitikk som ivaretar vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser, herunder påse at kommunene fastsetter byggeforbudssoner langs vassdragene der dette er nødvendig, og at byggeforbudet følges opp i plansaker
- bidra til ivaretagelse og utvikling av grønnstruktur, markaområder og andre viktige by- og tettstedsnære aktivitets- og friluftslivsområder, og motivere kommunene til å gjennomføre vedtatte planer for grønnstruktur og markaområdene. Se også RO 08 Friluftsliv.
- påse at hensyn til viktige friluftslivsområder blir ivaretatt og at statlig sikrede friluftslivsområder forvaltes til beste for det allmenne friluftsliv.

Energiplanlegging

Fylkesmannen skal:

- bidra til å sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene og fylkene, noe som er ett av hovedformålene med statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene
- medvirke til bærekraftige og miljøtilpassede energiløsninger, og bidra til at nasjonale og regionale føringer legges til grunn ved utbygging av fornybar energi
- bidra i utarbeiding av regionale planer for vindkraft, basert på ”Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg”
- ivareta løpende saksbehandling innen vindkraft, blant annet;
  - uttalelse til planprogram og konsekvensutredninger for konsesjonssøknader for vindkraftverk
  - gjennomføre en tematisk konfliktvurdering av naturmiljø og landskap og oversende denne til Miljødirektoratet samtidig med høringsfristen
- bidra til utarbeidelse av kommunale og regionale planer for små vannkraftverk basert på retningslinjene for utarbeidelse av fylkesvise planer for små vannkraftverk. Slike planer må være tilpasset forvaltningsplaner som følger av vannforskriften i de vannområder der det er aktuelt. ivareta løpende saksbehandling innenfor vassdragsforvaltningen, blant annet;
  -

- uttalelse til meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader for små og store kraftverk
- gi råd om konsesjonsplikt inntreffer for tiltak i og langs vassdrag
- gi tilrådninger til Miljødirektoratet/NVE i søknader som gjelder Samla plan
- vurdering av utredningsbehov for småkraftsaker og tilrettelegge eksisterende kunnskaper om miljøverdier for søkere/konsulenter
- sørge for at observasjoner av ferskvannarter, gjort i forbindelse med kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk, registreres i Vannmiljøsystemet.
- bidra i forbindelse med kommunale og regionale småkraftplaner
- vurdere forurensningsmessige hensyn i vassdragssaker
- sende en oversikt til Miljødirektoratet om hvor mange meldinger og konsesjonssøknader som er behandlet/vurdert når det gjelder vannkraftverk året før. Det skal gå fram i hvor mange konsesjonssaker det er tilrådd utbygging og i hvor mange saker utbygging er vurdert som uakseptabelt. Rapporteringa skal skille mellom saker i verna vassdrag og ikke verna vassdrag. Størrelsen på tiltaket (småkraft eller større) må også komme fram.
- bidra til utarbeiding av kommunale eller regionale planer for småkraft, basert på ”Retningslinjer for små vannkraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVE’s konsesjonsbehandling”.

Motorferdsel i utmark

Fylkesmannen skal

- bidra til å avgrense motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å minimalisere påvirkningen på naturmiljø og friluftsliv gjennom å:
- veilede og følge opp, og foreta kontroll med kommunenes praktisering av motorferdsellovgivningen, se www.miljokommune.no for veiledning
- utøve saksbehandling etter lov om motorferdsel med forskrifter
- utøve lovlighetskontroll i forhold til de dispensasjonsvedtak som fattes om motorferdsel
- i veiledning av kommunene bidra til en dispensasjonspraksis slik at den enkelte dispensasjon er kontrollerbar i felt, og at kopi av dispensasjoner sendes politiet, SNO lokalt og andre lokale oppsynsaktører der dette er aktuelt
- ha spesiell fokus på å begrense motorferdsel på barmark (utmark) gjennom aktiv forebyggende bruk av media og andre informasjonskanaler, samt god informasjonsutveksling og samarbeid med SNO lokalt
- bistå i arbeidet med å veilede kommunene i ny vannsskuterforskrift, samt gi innspill til tilsynsmyndigheten om aktuelle områder for kontroll.

Fylkesmannen som rettssikkerhetsgarantist og samordner av statlige interesser

Fylkesmannen skal bistå kommunene i arbeidet med ulovlighetsoppfølging og kartlegging av ulovlige stengsler i strandsonen, og om nødvendig anmelde forhold som kommunene unnlater å følge opp.

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

Landbasert industri

Fylkesmannen skal

- avgjøre søknader om utslipp fra industri og annen virksomhet innenfor delegerte saksområder
- følge opp tillatelser og enkelthenvendelser, herunder oppdatere gamle tillatelser og følge opp egenkontrollrapporter
- øke kjennskap til og etterlevelsen av regelverket i kommuner, bransjer og virksomheter i sitt fylke. Det vises til nettstedene Regelhjelp.no og Miljøkommune.no
- holde Forurensning oppdatert
- rapportere hvor mange og hvilke virksomheter som er anmeldt, og der det eventuelt har blitt krevd inn tvangsmulkt
- rapportere kort i FÅR hvilke bransjer Miljødirektoratet bør prioritere og hvilke bransjer det er behov for å veilede mer om

Kontrollplanlegging i Forurensning

Fylkesmannen skal

- Gjennomføre kontrollplan i Forurensning for fagområdene landbasert, akvakultur, avløp, avfall og deponi for å sikre at følgende anlegg får felles tilsynsfrekvens:
  - anlegg med risikoklasse 1, 2, 3
  - anlegg med kontrollklasse 3
  - anlegg hvor siste gjennomførte kontroll hadde Særskilt oppfølging.
  - sørge for at planlagte kontroller hvor anlegget har risikoklasse 1, 2, 3, 4 får riktig budsjettert gebyr

Se også 12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Tilsyn

Fylkesmannen skal

- gjennomføre risikobasert tilsyn i henhold til kontrollplanen i Forurensning og på virksomheter hvor det er avdekket eller er mistanke om alvorlige avvik.
- ved alvorlige avvik, bruke tvangsmulkt og vurdere anmeldelse, for å sikre at regelverket etterleves
- følge opp alvorlige avvik med nytt tilsyn 6 måneder etter at fristen for å rette opp avviket er satt
- delta i det regionale/lokale samordningsarbeidet og samordne tilsynsaktiviteten med andre HMS-etater der dette er hensiktsmessig
- alt tilsyn som er planlagt skal registreres så nøyaktig som mulig med minimum ukenummer i Forurensning innen 15. februar . Tilsyn som planlegges i løpet av året skal fortløpende legges inn i Forurensning, for å sikre informasjon om tilsynene våre til andre tilsynsetater jamfør Styrende dokumenter for tilsyn
- sammenstille og oppsummere resultatene så raskt som mulig i etterkant av aksjonene. Det er viktig at fristene for rapportering til Forurensning overholdes
- innen 1. desember oversende prognoser for totale gebyrinntekter for det kommende år
- sende inn foreløpig budsjett rapport 10. september, og endelig budsjett rapport 10. januar i henhold til prosedyre for budsjett og fakturabehandling. Sammen med endelig budsjett rapport sende inn årlig ressursrapportering på konsesjons- og tilsynsbehandling.

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Kart og Geodata

Fylkesmannen skal

- bidra til kompetanseutvikling i kommunene innen geodata – med spesielt fokus på innsamling og bruk av miljødata
- produsere, kvalitetssikre, vedlikeholde og ajourholde geodata etter gjeldende SOSI-standard/produktspesifikasjoner og de retningslinjer som blir gitt av direktoratene og sørge for at disse dataene fortløpende blir lagret i tilhørende database/fagsystem
- bidra aktivt i den regionale implementering av en ny GIS-strategi for fylkesmannsembetene
- sørge for at embetet har tilstrekkelig GIS-kompetanse til å ivareta og følge opp fylkesmannsembetenes egen GIS-strategi
- veilede og støtte kommunene og regionale sektormyndigheter i geodataspørsmål knyttet til egen sektor og bidra til at disse har tilgang på oppdatert geografisk miljøinformasjon, se Miljøkommune.no for veiledning
- bidra til at det etableres WMS/WFS-tjenester for aktuelle, regionale datasett, og at disse tilbys for presentasjon i Miljøstatus/Miljøatlas

Kartlegging og overvåking av naturmangfold

Fylkesmannen skal

- bidra til at kartlegging av naturmangfold gjennomføres i tråd med intensjonene i St. meld. nr. 42 (2000-2001), St. meld. nr.21 (2006-2007) og i henhold til Miljødirektoratets håndbøker og skriftlige veiledere
- ha god oversikt over viktige områder for naturmangfold, og kvalitetssikre og gjøre slik informasjon tilgjengelig for alle brukere. Gjøre informasjon om viktige områder for naturmangfold tilgjengelig i nasjonale databaser.
- ha ansvar for eller bistå til at sentrale fagdatabaser er operative; og at Naturbase, Vann-Nett, Vannmiljøsystemet mfl. er oppdatert med kvalitetssikrede data
- rapportere om eventuelle større feil som oppdages i INON- kartene gjennom <http://inonkart.miljodirektoratet.no>
- sørge for at kartlegging og overvåking av naturmangfold i ferskvann og kystvann samordnes med karakteriserings- og overvåkingsoppgavene som følger av vannforskriften, slik at synergieffekter utnyttes og vi får best mulig kunnskapsgrunnlag totalt sett
- sørge for at data ervervet fra kartleggings- og overvåkingsaktiviteten i vann blir registrert i Vannmiljøsystemet

Miljøstatus.no

Fylkesmannen skal

- markedsføre nettstedet gjennom å lenke fra nyhetsaker på fylkesmannen.no til bakgrunnsstoff på miljøstatus, bruke mini-kart fra miljøstatus på fylkesmannen.no der det passer.
- spre info om nettstedet og mobilkartet på møter med kommuner, skoler og allmennheten og andre arenaer hvor miljø er tema

Databasen Forurensning

Fylkesmannen skal

- ha en superbruker
- legge inn informasjon om tillatelser, avslag og meldinger, også med gebyrgrunnlag
- legge inn kontroller med gebyrgrunnlag
- opprette en plan for kontroller for kommende år i oktober/ november og godkjenne planen innen 1. februar
- behandle egenrapporter innen fagområdene Landbasert og Deponi innen 1. juni
- følge opp kommunene ved manglende eller mangelfulle egenkontrollrapporter innen fagområdet avløp for kap. 14 anlegg er innrapportert til KOSTRA innen 15. april.
- oppdatere opplysningene om anlegg, ansvarlig enhet og lokalitet

Utfyllende beskrivelse finnes her:

<http://www.fm-nett.no/fagom.aspx?m=33767&amid=3642171>

Sikre at miljøhensyn blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer av samfunnet

Fylkesmannen skal

- bidra i arbeidet med opplæring og rådgiving knyttet til naturmangfoldloven, og ha et særskilt ansvar for opplæring av kommuner og fylkeskommuner
- se på muligheten for å formidle nasjonal miljøpolitikk effektivt gjennom samlinger for ordførere og rådmenn, og/eller gjennom årlige forventningsbrev til kommunene

12.4 Internasjonalt samarbeid

Miljøsamarbeid i internasjonale miljøfora, inkludert EUs miljøsamarbeid og UNEP

Miljødirektoratet vil løpende kunne trekke på Fylkesmannen i internasjonale prosesser i tilfeller der dette anses hensiktsmessig for å nå nasjonale mål. Videre forventes Fylkesmannen å bidra med rapportering til Miljødirektoratet i forbindelse med oppfølging av internasjonale forpliktelser, jf. norsk oppfølging av Ramsarkonvensjonen og Fylkesmannens rapportering om norske områder på Ramsar-listen over internasjonalt verneverdige våtmarker. Fylkesmannen kan også bli trukket inn i nordisk samarbeid og tilhørende nordiske prosjekter der dette er aktuelt. Fylkesmannen kan også bli involvert i Miljødirektoratets arbeid med EØS-finansieringsordningene, hvor det er forhandlet fram en rekke større, flerårige landprogrammer innenfor biologisk mangfold, forurensning mv.

Vannforskriften forutsetter samarbeid om grenseoverskridende vannområder og internasjonale vannregioner. Det er de fylkeskommunene som er utpekt som Vannregionmyndigheter (VRM) som skal lede samarbeidet. FM som miljøfaglig ansvarlig og rådgiver skal bistå i dette arbeidet på samme måte som i de norske vannregionene, ved behov i direkte samarbeid med de miljømyndigheter i nabolandet som har tilsvarende ansvar.

- For samarbeidet med Sverige vises til dokumentet "Grensevann – strategi for internasjonalt samarbeid – Norge og Sverige" som ble ferdigstilt i 2012
- For samarbeidet med Finland vises til avtalen om finsk-norsk internasjonal vannregion med tilhørende memorandum som ble undertegnet i 2013

Geografisk rettet miljøsamarbeid, også miljøbistand

Fylkesmannen kan bli trukket inn i bistandsrelaterte oppgaver der det er hensiktsmessig og vil da få refundert sine utgifter til medarbeidere i den tiden de er engasjert i bistandsoppgaver. Dersom medarbeideres deltakelse i bistandsoppgaver vil ha konsekvenser for øvrig oppgaveløsning, vil dette måtte avklares med direktoratene i hvert enkelt tilfelle.

Miljøsamarbeid i nord- og polarområdene

Miljødirektoratet deltar i arbeidet under den norsk-russiske miljøvernkommisjonen, og i Arktisk råd med fem underliggende arbeidsgrupper. Etaten deltar også i samarbeidet under Barentsrådet (BEAC) særlig i arbeidsgruppen for miljø (WGE). I enkelte prosjekter vil viktig fagkompetanse finnes hos Fylkesmannen og det er derfor av stor betydning å trekke Fylkesmannen med i dette samarbeidet. Fylkesmannen skal derfor, i tråd med avtalt arbeidsfordeling, delta i relevante deler av dette arbeidet. (Arktisk Råds miljøprogrammer, konkrete prosjekter under Barentsrådet (BEAC) og Barentsregionrådet (BRC), nordkalottsamarbeidet og konkrete prosjekter under den norsk/russiske miljøvernkommisjonen.